

Ikt. sz.: NOB-40/14-2/2017.

NOB-2/2017. sz. ülés
(NOB-59/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2017. március 14-én, kedden 9 óra 04 perckor
az Országház Esterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Elnöki bevezető	5
Határozatképeség megállapítása, napirend elfogadása	6
A 2020. év Trianon emlékévvé nyilvánításáról szóló H/14113. számú határozati javaslat	6
<i>Szávay István kiegészítése</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	8
<i>Szávay István reagálása</i>	10
<i>Határozathozatal</i>	11
Tájékoztató a Kisebbségi Jogvédő Intézet tevékenységéről	11
<i>Csóti György tájékoztatója</i>	11
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	17
<i>Csóti György válaszai</i>	19
Tájékoztató a kisebbségi vegyes bizottságok tevékenységéről	21
<i>Kalmár Ferenc András miniszteri biztos tájékoztatója</i>	21
<i>Kérdések</i>	25
<i>Kalmár Ferenc András válasza</i>	28
Egyebek	29

Napirendi javaslat

1. A 2020. év Trianon Emlékévvé nyilvánításáról szóló határozati javaslat (H/14113. szám)
(Szávay István, Farkas Gergely (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

2. Tájékoztató a Kisebbségi Jogvédő Intézet tevékenységéről

Előadók:

Csóti György, a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatója
Dr. Antal Eszter, a Kisebbségi Jogvédő Intézet jogásza

3. Tájékoztató a kisebbségi vegyes bizottságok tevékenységéről

Előadó:

Kalmár Ferenc András, Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos

4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Szabolcs Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
L. Simon László (Fidesz)
Petneházy Attila (Fidesz)
Sneider Tamás (Jobbik)
Szávay István (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Szabolcs Attila (Fidesz) megérkezéséig Szászfalvi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Csóti György, a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatója
Kalmár Ferenc András, Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos

Megjelent

Dr. Antal Eszter, a Kisebbségi Jogvédő Intézet jogásza

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 04 perc)

Elnöki bevezető

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a Nemzeti összetartozás bizottságának mai ülésén. Nagy szeretettel köszöntöm kedves vendégeinket, az érdeklődőket, a bizottság alelnökét, a bizottság tagjait.

Tisztelt Jelenlévők! Bizottsági ülésünk kezdetén, azt gondolom, nemcsak illő, hanem kötelességünk is megemlékezni Esterházy Jánosról, a felvidéki mártír, vértanú magyar politikusról, hisz több szempontból is a mostani időszakhoz kötődik az ő élete, hiszen 1901-ben március 14-én született Nyitraújlakon, tehát pont a mai napon ünnepelhetjük a születését, ugyanakkor március 8-án, tehát az elmúlt napokban volt több megemlékezés halálának 60. évfordulója kapcsán.

Amit fontos tudnunk Esterházyról - egyrészt egy nagyon jó példa és jó kezdeményezés az, hogy történelmi nagyjainkról kapnak elnevezést a Magyar Országgyűlésben termék, így az külön megtiszteltetés, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága termének Esterházy János a névadója -, tudni kell róla azt, hogy mindvégig ragaszkodott a szülőföldjéhez, a magyarsághoz, a kisebbségi létbe taszított magyaroknak a képviselőjéhez. A szülőföldjét igazából soha nem hagyta el, pedig megtehetette volna, megtehetette volna azt, hogy elhagyja Felvidéket, és nem vállalja ezt a mártír, vértanú sorsot. Megtehetette volna ezt 1920-ban, a trianoni döntés után, sőt abban az időszakban Beneš miniszteri tárcát ajánlott neki, amit nem fogadott el, illetve ahhoz kötötte volna, hogy egy kisebbségi miniszterséget vállalt volna.

Mindvégig képviselte a felvidéki magyarokat Felvidék elcsatolása után is, hiszen ő azon a területen maradt, amelyik Szlovákiához tartozott a későbbiekben. A szlovák parlament tagja volt, és 1942 májusában ő volt az egyetlen, aki abban a 90 fős szlovák parlamentben a zsidók kitelepítése ellen szavazott. Ezért aztán üldözte a Gestapo, később pedig üldözték a kommunista hatóságok. A Szovjetunióba szállították, ahol elítélték, majd a későbbiekben kiadták a csehszlovák hatóságoknak, ahol a halálos ítéletét életfogytiglani börtönre változtatták, és a morvaországi Mírov börtönében érte utol a halál.

Azt is elmondhatjuk róla, ha ma itt párhuzamot akarunk vonni, hogy önmagában megtestesítette már akkor a visegrádi négyeket, hiszen egy csehszlovák állam polgára volt, lelkében, vérében, szívében pedig egyszerre volt magyar és lengyel, hiszen édesanyja egy lengyel grófnő volt, és képviselte egyébként ezt a négy nemzetet és a Kárpát-medencében a magyar kisebbségi ügyeket.

'93-ban Oroszországban rehabilitálták Esterházy Jánost. Ez a rehabilitáció a mai Szlovákiában és Csehországban még várat magára, bár el kell mondjuk azt, hogy végre már tudjuk, hogy hol vannak a hamvai, hiszen Prágába, egy tömegsírba szállították. A hajdani miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter segítségével sikerült ezt kinyomozni, Karel Schwarzenberg úr segítségével, hogy a hamvai odakerültek a prágai motoli temetőbe - köszönet a mai Cseh Köztársaságnak, hiszen Esterházy Jánosnak ott egy névre szóló emlékműve van -, ahol egyébként a felvidéki, prágai, csehországi és anyaországi magyarok minden évben meg tudnak emlékezni.

Arra kérem a bizottság tagjait, hogy egyperces néma felállással adózzunk Esterházy János emlékének, ugyanakkor arra szeretném kérni Szászfalvi László alelnök urat és Sneider Tamás képviselő urat, az Országgyűlés alelnökét, hogy az emlékező koszorút helyezték el. *(A teremben lévők egyperces néma felállással tisztelegnek, majd Szászfalvi László és Sneider Tamás megkoszorúzzák az emléktáblát.)* Köszönöm szépen. Foglaljanak helyet!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Köszöntöm a mai bizottsági ülésünkön megjelent kedves vendégeinket, előadóinkat. Külön, természetesen, ha majd megérkezik a napirendhez, Kalmár Ferenc miniszteri biztos urat, illetve a már jelen lévő Csóti György urat, a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatóját és munkatársát, dr. Antal Esztert. Köszönöm szépen, hogy a meghívásunkat elfogadták. Köszöntöm a bizottság tagjait még egyszer.

Tájékoztatom a bizottságot arról, hogy a bizottság összetételében személyi változás történt. Munkánkban innentől kezdve Dunai Mónika képviselő asszony helyett L. Simon László képviselő úr vesz részt, akit köszöntünk bizottságunk tagjai között. Munkájához itt a bizottságban is sok sikert és szép eredményeket kívánok! Nagyon szép szolgálat ez, a Nemzeti összetartozás bizottsága munkájában részt venni. *(L. Simon László: Köszönöm szépen.)* Engedjék meg, hogy elmondjam még, Dunai Mónika képviselő asszonynak ezúton is köszönjük a bizottsági munkában eltöltött idejét és az ő szolgálatát is. Azt kell tudni képviselő asszonyról, hogy három bizottságnak is a tagja volt, ebből kettő nagy bizottságnak is rajtuk kívül, a Kulturális bizottságnak, illetve a Törvényalkotási bizottságnak, tehát a leterheltségén így próbáltunk enyhíteni.

Határozatképeség megállapítása, napirend elfogadása

A mai bizottsági ülésen Szabolcs Attila alelnök urat Szászfalvi László alelnök úr helyettesíti. Megállapítom, hogy bizottságunk 7 jelenlévő képviselővel és egy helyettesítéssel, tehát 8 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy a kiküldött napirendünket elfogadja-e. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Nincs jelzés.)* Aki tartózkodott? *(Nincs jelzés.)* A bizottság egybehangzó 8 igennel a napirendet elfogadta. *(Kalmár Ferenc András megérkezik az ülésterembe.)*

A 2020. év Trianon emlékévvé nyilvánításáról szóló H/14113. számú határozati javaslat

Első napirendi pontunk a 2020. év Trianon emlékévvé nyilvánításáról szóló határozati javaslat, melyet H/14113. számon adta be Szávay István képviselőtársunk, illetve Farkas Gergely jobbikos képviselő önálló indítványként. Itt a mai napon a döntés a tárgysorozatba vételről születik. A határozati házsabály 58. § (1) bekezdése szerint mint kijelölt bizottság tárgyaljuk a tárgysorozatba vételt. Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e valaki szólni az ügyben. *(Jelzésre:)* Szávay István képviselő úré a szó.

Szávay István kiegészítése

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait, vendégeinket, köszöntöm új képviselőtársunkat, L. Simon képviselő urat.

Farkas Gergely képviselőtársam nevében csak annyit mondanék, hogy nagyon sajnálja, szeretett volna itt lenni, de egy másik bizottsági ülésen egy másik előterjesztést kell vinnie, ahol viszont nem volt ehhez partnere, úgyhogy elnézést kér, egyébként szeretett volna ő is itt lenni.

Kedves Képviselőtársaim! Azt hiszem az, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága előtt beszélhetünk egy ilyen kérdéstről, már önmagában nagy eredmény, egy olyan eredmény, amit 2010 előtt talán nem is gondolhattunk volna. Az elmúlt 6-7 évben számos olyan fontos nemzetpolitikai lépés született, illetve a külföldi magyar közösségeknek az olyan jellegű megerősítése, amely lépések döntő többségét mi magunk is támogattuk, sőt egy részét akár már önök előtt is szorgalmaztuk.

Mind a bizottságon belül, mind a nemzetpolitikában a kormányzattal szemben, vagy a kormányzattal együttműködve, úgy gondolom, hogy viszonylag kevés olyan stratégiai jellegű ügy volt, amelyben a Jobbik és a Fidesz szembehelyezkedett volna a nemzetpolitika tekintetében. Igaz ez azzal együtt is, hogy nyilván számos lépés megvalósítását, módozatát, finanszírozását vagy egyebet kritizáltuk, de alapvetően a külföldi magyar közösségek megerősítése tekintetében vagy az alapelvek tekintetében túl sok vita nem volt köztünk.

Amiben volt például, és ezt kénytelen vagyok idehozni ennek kapcsán, az egyébként éppen az volt, hogy Trianonra, június 4-ére hogyan emlékezzünk. Mi a magunk módján nem tartottuk szerencsésnek azt, amit a kormányzat vagy inkább az előző nemzetpolitikai kormányzat választott és szorgalmazott, tekintve azt, hogy örömmünnetet csináljunk június 4-éből, ahol énekelni, táncolni kell és annak örülni, hogy megmaradtunk, ahelyett, hogy szembenéznénk azzal a rideg valósággal, amit Trianon számunkra jelentett.

1920. június 4-én - és erről talán nem kell túl sokat ebben a teremben beszélni - hazánk területének a 72 százalékát szakították el, s a magyarság körülbelül egyharmadát taszították idegen, sőt ellenséges uralom alá. Az elmúlt száz évben fogytunk és pusztultunk mindenhol a Kárpát-medencében, és ez a folyamat sajnos a mai napig sem állt meg, sőt most már néhány évtizede sajnos Magyarországon belül is így van. Hiába történt meg a rendszerváltás, a fiatal nemzedékek tudatában, a nevelésben, az oktatásban talán még mindig nincsen kellően hangsúlyosan jelen a külföldi magyarság problematikája, a nemzeti összetartozás.

Úgy gondoljuk, hogy a 100 éves évforduló kapcsán - nem beszélve arról, hogy szomszédaink aktívan készülnek erre a dátumra, különösen Romániában, illetve ott 1918-ra - mi a magunk részéről mindenképpen fontosnak tartottuk azt, hogy a 100 éves évforduló valamilyen kiemelt jelentőséggel bírjon. Ezért adtuk be ezt a határozati javaslatot képviselőtársammal, felsorolva és összeszedve néhány olyan gondolatot, néhány olyan ötletet, hogy mégis mit lehetne egy ilyen emlékévként keretében megtenni. Ezt a határozati javaslatba bele is írtuk, részben egyébként hasonló nyomvonalon haladva, mint amilyen javaslatai a különböző emléknapok kapcsán fideszes képviselőtársainknak is voltak az elmúlt évek során.

Ugyanakkor mi szeretnénk elkerülni azt, amit egyébként a magunk részéről önkkel szemben számos alkalommal kritika tárgyává is tettünk, amikor olyan javaslatokkal találkoztunk, amelyekben nem voltunk biztosak 100 százalékig, hogy minden esetben a nemzeti közmegegyezés irányába mutatott. Több olyan javaslattal találkoztunk az elmúlt hetekben, hónapokban, amellyel kapcsolatban az volt az érzésünk, hogy e mögött egyfajta kisajátítási szándék is meghúzódott, mi ezt mindenképpen szeretnénk elkerülni. Ezt a határozati javaslatot mi úgy szeretnénk benyújtani képviselőtársammal, hogy az ehhez való csatlakozásra szeretném fölkérni önöket, szeretném fölkérni a parlamenti frakciók egy-egy, kettő-kettő, három-három tagját.

Ezt a javaslatot, amit Farkas Gergellyel benyújtottunk - egyébként ebben a munkában nyilván többen is részt vettünk -, mi ezt egy nagyon vékony tárgyalási alapnak tekintjük csupán. A célunk az, és ehhez hívom partnerként önöket is, kormánypárti képviselőket - és hívnám a Szocialista Pártot is, ha éppen itt lenne az ülésen -, hogy hozzunk létre egy olyan szöveget, alkossunk meg együtt ennek alapján, amit mi benyújtottunk, egy olyan javaslatot, egy olyan határozati javaslatot, amit minél nagyobb konszenzussal az Országgyűlés el tud fogadni. Ezzel is meg tudjuk testesíteni a nemzeti egységet, illetve ki tudjuk nyilvánítani azt, hogy a magyar parlament minél nagyobb többséggel és minél nagyobb egyetértésben szeretné felhívni a figyelmet arra, ami 1920. június 4-én, illetve mindarra, ami az elmúlt 100

évben történt, és meghatározni azokat a feladatokat, amik ahhoz szükségesek, hogy a nemzeti összetartozást erősíteni tudjuk, illetve hogy a nemzeti közgondolkodásban, különösen a fiatalok képzésében és nevelésében ez a kérdés minél hangsúlyosabban meg tudjon jelenni.

Szerintem kevés olyan dolog van, amihez mi különösen ragaszkodnánk ebben a szövegben, mindenképpen nyitottak vagyunk, azt szeretnénk, hogy egy minél nagyobb konszenzussal elfogadott határozati javaslat mehessen a Ház elé. Ezért kérem önöket, hogy a tárgysorozatba-vételi kérelmünket támogassák, és azt követően pedig szeretnénk egy egyeztetésre hívni a parlamenti pártok képviselőit, hogy nézzük meg, milyen egyéb javaslataik lennének még, mi az, amivel esetleg nem értenek egyet, vagy más módon szövegeznék meg. A lényeg az, hogy nem pártjavaslatként és nem párttémaként szeretnénk ezt az ügyet kezelni.

Kíváncsi vagyok a véleményünkre ezzel a javaslatunkkal kapcsolatban. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Mielőtt a bizottság tagjainak megadnám a szót, engedjék meg, hogy elmondjam, ezen határozati javaslat kapcsán magam is egyeztettem mind a frakcióvezetéssel, mind, elmondhatom, házelnök úrral is. A javaslat egyébként időszerű és helyes, hogy Trianon 100 éves évfordulójáról meg kell emlékezni, hiszen napjainkig cipeljük annak terheit. Épp az előbb emlékeztünk meg, Esterházy Jánosé is egy tipikus trianoni sors és mártíromság. A lényegre térve, a kormánypárti képviselőktől a ma mégiscsak egyéni képviselői indítványként szereplő határozati javaslatra én egy tartózkodást fogok kérni.

A következő az indoklásom: az a vélemény alakult ki bennünk, hogy Trianon nem nagyon értelmezhető az előző évek nélkül, és 1918-19-20 az, amiről meg kell emlékeztünk 2018-ban, 2019-ben, 2020-ban. Tehát szeretnénk majd egy olyan határozati javaslatot letenni az asztalra, amelyik méltó megemlékezésre ad lehetőséget, egyébként azzal a tartalommal is akár, amit önök letettek, hogy konferenciák, média bevonása, intézmények, egyházak, szervezetek, és ezt a kört lehet még szélesíteni emlékbélyeggel és emlékérmekkel.

Tehát egy méltó megemlékezésben gondolkodunk, ami emléket állít egyrészt az I. világháború szomorú befejezésének, 1918-nak, akár Tisza István miniszterelnök meggyilkolásának, azoknak a liberális, országrontó, nemzetrontó intézkedéseknek, amelyekkel megfosztották Magyarországot a katonai önvédelemtől. Emlékeznünk kell az 1919-es kommunista hatalomátvételre és vörösterrorra, melynek következménye lett, hogy már nemcsak katonailag, hanem politikailag is képtelenek lettünk az önvédelemre, hiszen már nemcsak magyarságunk miatt nem szerettek minket Európában, hanem azért sem, mert itt egy kommunista hatalomátvétel történt, és ennek a vége Trianon. Ennek az időszaknak szeretnénk emléket állítani azzal az elvvel, amiről egyébként Szávay képviselő úr beszélt, és ezt egy ötpárti javaslatként szeretnénk tenni ebben az évben. Aki csatlakozik ehhez, csatlakozik, aki nem, az nem, de mindenféleképpen a lehető legszélesebb konszenzusra törekszünk.

Tisztelettel kérem a bizottság többi tagját, hogy kívánnak-e hozzászólni, reagálni, kérdezni. *(Jelzésre:)* L. Simon László képviselő úr!

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először is köszönöm a köszöntést, és örülök, hogy részt vehetek a bizottság munkájában. Az előterjesztéssel kapcsolatban én azért osztom elnök úr álláspontját, hogy jelen pillanatban tartózkodjunk, mert valójában Szávay képviselő úr is arra hívott föl bennünket, hogy együtt gondoljuk át újra az egészet és egészítsük ki.

Alapvetően szerintem a szöveg nem rossz és a javaslat sem, de szeretném arról tájékoztatni a bizottság tagjait, hogy az Első Világháborús Emlékbizottság azzal a szándékkal kezdte meg két évvel ezelőtt a munkáját, hogy az a négyéves munka, amelynek több kiállítás, több emlékműállítás, szakmai konferencia képezi a részét, az valójában rá fog futni 2020-ra, tehát a trianoni megemlékezésekre, mert ahogyan elnök úr is mondta, gyakorlatilag az egész trianoni trauma kialakulása elválaszthatatlan attól a folyamattól, amely az I. világháborún, a nagy háborún keresztül rávezette az országot.

Tehát valójában már maga az Első Világháborús Emlékbizottság is - azért merem ezt mondani, hiszen én dolgozom az emlékbizottságban - azzal a feladatvállalással kezdte a munkáját, hogy ne csak az I. világháború 100. évfordulójával foglalkozzék, hanem a trianoni békediktátummal is és annak következményeivel is. Tehát, magyarul, úgy kéne fölkészülnünk - együtt egyébként, mert igaza van Szávay képviselőtársamnak, ez semmiképpen nem lehet pártügy vagy pártelőterjesztés erre a 100. évfordulóra -, hogy mindezt összehangoljuk az Első Világháborús Emlékbizottságnak az ilyen irányú tevékenységével.

Összességében, én azt tudom mondani, hogy ugyan egyszer már volt alkalmam Szávay képviselő úrral vitatkozni a nemzeti összetartozás napjáról, polemizálni arról, hogy valójában mi hogyan is viszonyulunk ehhez a megemlékezéshez. (*Szávay István: Ez igaz.*) Ugye? Ez abból következő nyelvbontás volt, amit az önök képviselőtársa mondott. Semmiképpen sem nevezném freudi elszólásnak, hanem egy olyan nyelvbontás, ami képviselőtársam fölvezetéséből következett. Tehát hogy ezekhez a megemlékezésekhez hogyan viszonyulunk, mert valójában semmiképpen sem lehet örülni, de annak az egynek igenis örülnünk kell, hogy megmaradtunk, és hogy ezt az összetartozás-tudatunkat, amit egy szimbolikus törvénnyel is megerősítettünk a parlamentben az előző ciklusban - amelyet ha jól emlékszem, képviselőtársamék is támogattak -, a nemzeti összetartozás melletti tanúságtételről szóló, én azt gondolom, hogy rendkívül szép szövegű törvény formájában. Tehát igenis annak örülnünk kell, hogy itt vagyunk a Kárpát-medencében, megmaradtunk és őrizzük az értékeinket, annak viszont semmiképpen sem szabad örülnünk, hogy ilyen módon, ilyen veszteségek árán és következtében maradtunk meg. Tehát erre folyamatosan emlékeztetni kell, sőt a lehető leghatékonyabb eszközökkel, gazdasági, kulturális és politikai eszközökkel mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a magyar nemzet szállásterületét a következő nemzedékek számára is megőrizzük, megtartsuk.

Tehát ez egy jó alkalom lesz, hogy erről beszéljünk 2020-ban, úgyhogy én a magam részéről erősen támogatom azt, hogy egy emlékév legyen, és azért is üdvözlendő a Jobbiknak az előterjesztése, mert végre egyszer időben állunk neki valaminek és nem az utolsó pillanatban. Sajnos az elmúlt 25 évben szinte minden emlékév esetében az utolsó pillanatban döntött úgy, bármelyik kormány is volt, hogy akkor meg kell ünnepelni, vagy adott esetben meg kell emlékezni, itt viszont most, azt gondolom, van időnk arra, hogy 3 év alatt felkészüljünk, és 2020 júniusára egy nagy ívű dologgal álljunk elő.

Nyilvánvalóan az emlékezetpolitikában nagyon fontos az, hogy milyen narratívát vagyunk képesek megjeleníteni. Nem lenne szerencsés, ha mondjuk, nem a magyar narratíva uralná, hanem mondjuk, a román narratíva uralná ezt a kérdést, nemcsak a mi belpolitikai terünkben, hanem egy európai, egyetemes politikai térben. Egészen más a mi narratívánk, mint a románoké. Azért őket emelem ki, mert azt hiszem, ez a legsúlyosabb kérdés. Nem szabad ebben a kérdésben a kezdeményezőkézséget vagy akár magát a kezdeményezést a kezünkől kiengedni.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Más kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre:)*
Egy reakcióra Szávay képviselő úr.

Szavay István reagálása

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úrnak, képviselő úrnak. Én tényleg nagyon sajnálom, hogy Kiss képviselő úr nincs itt, mert nagyon kíváncsi lettem volna az MSZP véleményére akár a javaslatunk, akár elnök úr előterjesztése kapcsán, és távol álljon tőlem, hogy bármiben is a prókátoruk kívánjak lenni. Tegnap mi elnök úrral erről a kérdéstről már beszéltünk informálisan, volt időm egy picit gondolkodni rajta, és engedjék meg, hogy viszonylag őszintén az ezzel kapcsolatos dilemmáimat azért megosszam önökkel.

Egyrészt én nem tartom feltétlenül rossznak azt a felvetést, amit elnök úr megtett, és nyilván magam történészként sem gondolom azt, hogy Trianon önmagában értelmezhető lenne. Természetesen nem értelmezhető önmagában, sőt nemcsak a korábbi évek, hanem inkább az azt megelőzőek, akár az azt megelőző évtizedek is hozzátartoznak mindahhoz, meg az akkori politikai elit hozzáállása, illetve azok a bel- és külpolitikai fejlemények, amik aztán elvezettek az I. világháborúhoz és az azt követő összeomláshoz. Tehát egészen messze el lehetne menni ebben a kérdésben, nyilván ez önmagában nem értelmezhető.

Úgy gondolom, hogy túl nagy véleménykülönbség köztünk valószínűleg például Károlyi Mihály szerepének a megítélésében sincsen, akit, én úgy gondolom - feltételezem, önök is úgy gondolják -, történelmi bűnök terhelik azzal kapcsolatban, hogy végül is ezeknek az éveknek az eseményei úgy alakultak, ahogy. Ugyanakkor bennem vannak kérdőjelek azzal kapcsolatban, hogy szerencsés-e egy megemlékezés keretében vagy egy emlékév keretében ezeket a kérdéseket ilyenformán összekötni, méghozzá azért, mert a magyar baloldal az elmúlt huszonvalahány évben elkövetett történelmi bűnöket a külhoni magyarság és a nemzetegység iránt, túl nagy vita valószínűleg ebben sincsen köztünk, de talán Trianon önmagában lehetne egy olyan pont, ami tudna valamilyen olyan minimumot kínálni, amihez talán ők is tartani tudnák magukat. Kíváncsi vagyok rá, ezért még egyszer mondom, sajnálom, hogy nincs itt Kiss képviselő úr.

Ha azonban ezt egy olyan politikai keretbe ágyazzuk bele, amely arra ad lehetőséget, hogy emlékezetpolitikai viták lángoljanak fel, márpedig ez garantált, hiszen ha beszélünk a vörösterorról, akkor már hallom, és látom is magam előtt, hogy mit fognak erre mondani a balliberális pártok vagy a balliberális értelmiség, hogy ez szerintük nem választható el a fehérterortól, gondoljunk mi erről bármi mást. A lényeg az, hogy ha történelmi szempontból jogosan Trianon problematikáját behelyezzük egy ilyen emlékezetpolitikai kontextusba, ott garantálható, hogy erre maximum csak egy szűkebb körű konszenzust tudunk létrehozni.

Kérdés az, hogy mennyire fontos számunkra az, hogy legyen egy minél erősebb minimum, amit nemzetpolitikai kérdésben a Magyar Országgyűlésben meg tudunk fogalmazni, és amihez utána egyébként - és talán ez a lényeg - mindenkinek tartania kell magát, forduljon bármerre a magyar politika kereke. Ha ezt ilyen kontextusba ágyazzuk be, akkor én attól félek, hogy sokkal inkább el fogjuk terelni a figyelmet Trianonról és a határon túli magyarságról, és az ezzel kapcsolatos közéleti, sajtó- és egyéb viták Magyarországon már nem Trianonról fognak szólni, hanem arról fognak szólni, hogy ki, hogyan értelmezi az ahhoz vezető utat. Mi nagyjából úgy értelmezzük, ahogy önök, mások meg nem így fogják értelmezni, de én attól félek, hogy az egész dolog fókuszába már nem Trianon és nem a határon túli magyarság fog kerülni, hanem az, hogy mit gondolunk Károlyiról, mit gondolunk a Tanácsköztársaságról, mit gondolunk Horthy Miklósról, és hogy Trianon hogyan vezetett a

II. világháborúhoz, a holokauszthoz stb., stb., tehát ez már egy túlzottan tág értelmezési keretet fog adni a vitának, ami, attól félek, hogy már nem erről fog szólni.

Ezzel együtt sem gondolom azt, hogy helytelen lenne ezekről a kérdésekről megemlékezni, felhívni rá a figyelmet, hogy mi vagy önök, vagy nemzetben gondolkodó képviselők és értelmiségiek erről a korszakról mit gondolunk, de nem vagyok benne biztos, hogy a kettőt szerencsés összekötni. Ezért mi a magunk részéről továbbra is fenntartjuk ezt a javaslatot, mi a magunk részéről továbbra is úgy gondoljuk, hogy ezt külön szeretnénk kezelni.

Örülök, hogy L. Simon képviselő úr és elnök úr is úgy látja, hogy ez egy olyan javaslat, amivel lehet valamit kezdeni, és én inkább emellé gondolkodnék el azon, hogy azok a kérdések, amiket elnök úr fölvetett, azokat hogyan kezeljük akár egy másik határozati javaslat, akár egy másféle emlékezetpolitikai koncepció keretében. A kettő összekötése azzal a veszéllyel fog járni, hogy valójában nem arról fog majd szólni ez a megemlékezés és ez az emlékév, amit szeretnénk. Mi ezzel együtt szeretnénk ezt a javaslatot fenntartani.

Azt kérem önöktől, hogy ha önmagában ezt a kérdést fontosnak tartják hozzánk hasonlóan, akkor vegyék ezt a javaslatot tárgysorozatba, egyeztessünk róla, nyújtsanak be hozzá módosító javaslatot, csatlakozzanak hozzá egyen-ketten önök közül, akár maga L. Simon képviselő úr vagy elnök úr. Beszéljünk erről a kérdésről önmagában, és aztán utána vitassuk meg, hogy egyébként arról milyen formában akarunk megemlékezni vagy milyen formában akarunk egyeztetni, amelyek ezt az eseményt megelőzték, és amelyeknek szintén 100 éves évfordulója következik most, legyen szó az őszirózsás forradalomról vagy éppen a Tanácsköztársaság véres 133 napjáról. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr.

Más kérdést, hozzászólást nem látok. Kérdezem a bizottságot, hogy tárgysorozatba vesszük-e a határozati javaslatot. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* 2 igen. Aki nem? *(Nincs jelzés.)* Aki tartózkodik? *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy 2 igen szavazattal, 6 tartózkodás mellett a bizottság nem vette tárgysorozatba a javaslatot, ugyanakkor a döntés után meg kell állapítanom, hogy egyébként nagyon sok mindenben egyetértettünk. Azt gondolom, hogy 2017-ben még meg fogjuk találni azt a közös nevezőt, ami a méltó megemlékezésről szóló határozati javaslatban testesül majd meg. Köszönöm szépen.

Tájékoztató a Kisebbségi Jogvédő Intézet tevékenységéről

Áttérünk második napirendi pontunkra. Még egyszer köszöntöm Csóti György igazgató urat és dr. Antal Esztert, és arra kérem vendégeinket, hogy a Kisebbségi Jogvédő Intézet tevékenységéről tartsák meg tájékoztatójukat. Mind a két tájékoztatóra fél-fél órás időkeretünk van, részben a kérdésekre, reakciókra is, mert a bizottsági ülés után még egy szerb delegáció érkezik majd ide az ülésterembe, úgyhogy ezek is beszabályozzák az időkeretünket. Igazgató úr, ön é a szó.

Csóti György tájékoztatója

CSÓTI GYÖRGY igazgató (Kisebbségi Jogvédő Intézet): Elnök Úr! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Volt Képviselőtársaim! Mindenekelőtt köszönöm szépen, köszönjük szépen a lehetőséget, hogy bemutathatjuk az intézet munkáját, jelenlegi tevékenységét. Ez egyrészt azért is fontos, hogy a bizottság tisztában legyen a legújabb fejleményekkel és munkánk menetével, másrészt azért is, hogy esetleg

együtműködést tudjunk kialakítani valahol, valamilyen területen a kisebbségi jogvédelem kérdéskörében.

Közel 100 esztendeje, hogy szétdarabolták hazánkat, a magyarság egyharmada idegen uralom alá került, elvitték a magyarsággal együtt, az egyharmaddal együtt ősi városainkat, történelmi falvainkat, ősi földjeinket. Az eltelt közel 100 esztendőben, megállapíthatjuk, hogy az első 70 év olyan volt amilyen, volt optimistább, pozitívabb szakasza, volt negatívabb és nagyon pesszimista szakasza, viszont több mint negyedszázada demokráciában élnek a Kárpát-medence népei, a szomszédos országok Magyarországgal együtt, és egy békés, nyugodt időszakban élünk, még sincs megoldva a magyarság sorskérdése.

Miután államalkotó társnemzeti státuszra sehohol - illetőleg Horvátországban és Szlovéniában igen, de ez egy külön fejezet -, ott, ahol a legnagyobb lélekszámban élnek a magyarok, erre nincsen semmi esély, ebből következően már 20 éve megszületett a felismerés, ha nem több, a '90-es évek elején, hogy kizárólag a tényleges és teljes körű autonómia, vagyis a személyi elvű, a kulturális és a területi autonómia, illetőleg ezek kombinációja garantálhatja a magyarság boldogulását magyarként a szülőföldjén. Viszont ennek még a halvány reménysugarai alig látszanak - esetleg Délvidéken -, tehát ez messze nem valósult meg, ugyanakkor a magyarság rohamosan fogy. Ebből a felismerésből született az a megállapítás, hogy miközben elkötelezetten, változatlanul harcolunk az autonómiáért, mert csak ez a megoldás, de addig is egy nagyon fontos tűzoltómunkát kell végeznie a magyarságnak az egész Kárpát-medencében.

Két dolgot kell biztosítani az elszakított területen élő magyar nemzetrészeknek: a megélhetést és a jogbiztonságot. A megélhetés a nehezebb kérdés és a bonyolultabb, és erre most nyilván nincs is idő, hogy erre akár néhány szót is vesztessünk, a jogbiztonságról kell beszélnünk. Ennek a felismerésnek az alapján jött létre öt évvel ezelőtt a Kisebbségi Jogvédő Intézet, amely alapítványi háttérrel működő civil szervezet, melynek a szakmai felügyeletét a Nemzetpolitikai Államtitkárság gyakorolja, és az anyagi támogatást, a pénzügyi támogatást a költségvetésből a Bethlen Gábor Alapkezelőn keresztül kapjuk. Tehát két köldökzsinór köt össze bennünket a kormányzati szférával, a Nemzetpolitikai Államtitkársággal a szakmai együttműködés és a pénzt pedig elszámolási kötelezettséggel a Bethlen Gábor Alapkezelőtől kapjuk.

Tevékenységünk, a munkánk két pilléren nyugszik: az egyik a tényleges jogsegélyszolgálat, a jogsegély nyújtása az elszakított nemzetrészeknek. Ez abban fejeződik ki, illetőleg úgy valósul meg, hogy a Kárpát-medencében jogsegélyszolgálati helyeket, irodákat működtetünk valamennyi országban - Ausztria kivételével, Ausztria minden szempontból kívülálló ebben a kérdéskörben, megint csak nincs rá idő, hogy elemezzük, hogy miért -, az összes többi, a hat szomszédos országban a tavaly év végi adatok szerint 13 helyen működtetünk ilyen jogsegélyszolgálati irodát; idén valószínűleg 15 lesz. Ezeknek az irodáknak az a feladata, hogy nyitva legyen az ajtó bárki előtt, akit magyarsága miatt vagy vélhetően a magyarsága miatt jogsérelem ér, vagy akár csoportokat, intézményeket, tehát iskolák és más intézmények is szóba jönnek, de általában elsősorban magánszemélyekről van szó.

Itt ingyenesen kap tanácsot az, aki betér a sérelmével az irodába. Vagy tanácsot kap, vagy tovább viszik az ügyét úgynevezett - a mi belső szóhasználatunkkal - konkrét peres ügyek formájában. Ez az első pillérnek a másik lába, ami abban merül ki, hogy a határon túli területeken működő ügyvédi irodáknak vagy egyéni ügyvédeknek szakmai és pénzügyi támogatást nyújtunk azért, hogy ingyenesen, térítésmentesen tudják a jogi képviselést biztosítani a sérelmezett magyar személynek vagy intézménynek.

Ezek az együttműködési formák, mind az állandó jogsegélyszolgálat, mind a konkrét peres ügyek képviselete vagy finanszírozása, vagy az együttműködés kialakítása pályázatok útján történik. Egyrészt az intézet honlapján jelennek meg az év elején ezek a pályázatok, másrészt mi is szorgalmazzuk különböző csatornákon a partnereinket vagy a potenciális partnereinket a pályázatokon való részvételre. Tehát mind a két pillér nagyon fontos, de ez az egyik fontos pillére a tevékenységünknek.

A másik pedig az elcsatolt területeken élő fiatal jogászok vagy joghallgatók, doktoranduszok, vagy fiatal, kezdő ügyvédek képzése a kisebbségi jog tekintetében. Ezt nyári egyetemek formájában végezzük el. Általában 3 vagy 4 ilyen nyári egyetemet szervezünk egy évben, részben a Nemzetpolitikai Kutatóintézetrel együttműködve az egyik nyári egyetemünket, a másikat a Budapesti Ügyvédi Kamarával együttműködve, a harmadikat, az alumnit pedig teljesen saját körben szervezzük, bonyolítjuk le.

Minden év vége felé egy konferenciát tartunk határon túli partnereinkkel az elvégzett az évi munkáról, a tapasztalatokról a jogesetek bemutatásával, tapasztalatcserével. Ez tavaly november 9-11. között zajlott le, és most már hagyományosan a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, a Szentkirályi utcában tartjuk ezeket a konferenciákat. Az utóbbi konferencián Gál Kinga is részt vett, és támogatta a konferenciát. Igyekszünk neves előadókat nemcsak saját körből meghívni. Az előadók köre két csoportba osztható: az egyik, hogy partnereink beszámolnak az éves munkájukról és tapasztalataikról, másrészt pedig neves előadókat, többnyire jogtudósokat vagy politikusokat hívunk meg előadóként.

Ezeket az előadásokat, illetve a nyári egyetemeken elhangzott előadásokat és a különböző összegyűjtött tapasztalatokat kiadványokban jelentetjük meg. Az egyik ilyen kiadványt, a tavalyi konferencia kiadványát az önök asztalára tettem, minden képviselő úrnak az asztalára. Egy kis elérhetőség is van benne, telefonszám, e-mail cím stb., hogy lehessen kérdéssel fordulni hozzánk, vagy ha további együttműködési lehetőségek vagy kérdések merülnek fel, akkor bármikor kapcsolatban lehessünk egymással. Tervezzük egy jogesettanulmány kiadását is könyv formájában, kiadvány formájában. Nagyon sok tapasztalat gyűlt össze, ezek részben már le vannak írva, ezeket elektronikus formában és írott formában is rendelkezésre fogjuk bocsátani.

Ezenkívül gyakornoki programok is a műsorunkon vannak, illetve a gyakorlatunkban szerepelnek. Ezek: egyrészt az intézet munkáját fiatal joghallgatók bevonásával ösztöndíjas formában támogatjuk, másrészt pedig az elcsatolt területen működő partnereinknek biztosítunk ilyen gyakornoki munkát, ami a végzős joghallgatóknak is egy komoly segítség és tanulmány, az adott ügyvédi irodának pedig egy nagy segítség, hogy ilyen formában kap támogatást.

Részt veszünk a Kárpát-medencében a legkülönbözőbb rendezvényeken, hagyományosan minden esztendőben Tusványoson, tehát a bálványosi szabadegyetemen, Tusnádfürdőn tavaly és idén is, meg a korábbi években is részt vettünk, a gombaszögi nyári táborban is minden évben részt veszünk, aztán különböző rendezvényeken. Most itt nem tudom mind felsorolni, de az elmúlt két esztendőben Kassán meg Sepsiszentgyörgyön nyelvi konferencián, legutóbb Újvidéken, a nemrég megalakult Vajdasági Magyar Jogász Egylet rendezvényén vettünk részt előadással.

Ezenkívül járjuk a Kárpát-medencét, partnereinket látogatjuk. A terv az, és a gyakorlat ettől csak picit, kis mértékben marad el, hogy minden évben minden partnert meglátogassunk, ami egyrészt azért fontos, hogy ellenőrizzük a munkájukat, és számon tudjuk kérni, illetve nem számon tudjuk kérni, hanem ellenőrizni tudjuk a munkájukat, hogy az állandó jogsegélyszolgálati helyek tényleg úgy működnek-e, ahogy azt elvárjuk és ahogy az jó, másrészt pedig az információcserének,

tapasztalatcserének, együttműködésnek a személyes kapcsolatokon és a személyes megbeszéléseken keresztül igen fontos szerepe van.

Korábbi tervünknek megfelelően tavaly kiléptünk a Kárpát-medencéből. Eredetileg is tervbe volt véve, hogy a nemzetközi szervezetekkel, a kisebbségi jogvédelemmel foglalkozó - akár Strasbourg, akár más, de főleg Strasbourg -, az Európa Tanáccsal és egyéb brüsszeli intézményekkel kapcsolatot tudjunk tartani. Tavaly Gál Kinga meghívására voltunk Brüsszelben egy látogatáson, ahol részt vettünk egy autonómiakonferencián is. Ősszel, és ez talán az igazi áttörés a Kárpát-medencéből való kilépés, kapcsolattartás és együttműködés vonatkozásában, hogy szeptemberben részt vettünk Genfben az ENSZ 9. kisebbségvédelmi fórumán. Két munkatársunk, Dabis Attila, aki nemzetközi koordinátorként van a csapatban és a mellettem ülő dr. Antal Eszter jogász vettek részt a belső stábból ezen a rendezvényen. Dabis Attilának volt egy komoly felszólalása is a kérdésben ezen a konferencián, és három határon túli partnerünket utaztattuk erre a rendezvényre, hogy bekerüljenek, kapcsolatot építsenek a nemzetközi fórumokon; Felvidékről egyet és Erdélyből két partnerünket utaztattuk.

Tulajdonképpen a munkánkról még annyit szeretnék mondani, mielőtt még rátérnék egy új feladatra, és az lesz a legizgalmasabb szerintem a mai beszélgetésben, hogy milyen infrastruktúránk van és milyen humán erőforrások állnak rendelkezésünkre, erről nagyon röviden. Egy belvárosi lakást bérelünk a Vármegye utcában, egy egyszobás nagy lakást, és ott vagyunk hatan. Tehát a létszám tulajdonképpen hat fő, de ezt úgy is lehetne fogalmazni, hogy három plusz másfél, tehát három főfoglalkozású és három félállású munkatárs van, ezek közül négyen munkaviszonyban vannak, ketten pedig megbízási szerződéssel. A hat közül egy pénzügyi előadó, három jogász, egy politikus és egy politológus, aki részt vesz a munkában, de a politikus én vagyok, aki ezt csinálja, Dabis Attila a politológus.

Három szakképzett jogász van, akikről annyit szeretnék mondani, hogy a gyakornoki program során mutatkoztak be és együttműködtek velünk, s a két legjobb gyakornokot tudtuk megnyerni magunknak, tavaly január 1-jétől dr. Antal Esztert, az idén pedig dr. Benda Vivient január 1-jétől. Tehát most összeállt egy csapat, amelyik képes elvégezni azt a munkát, ami elég nagy és elég szerteágazó, mert korábban, egy évvel ezelőtt ketten voltunk megbízási szerződéssel, és tavaly ősszel növekedett meg a létszám. Még Wágner Tamást említem meg, fiatal jogász szintén, aki nemrég végzett, vele is volt már korábban kapcsolatunk, tehát most összeállt egy olyan csapat, amellyikkel nagy feladatokat és terveket lehet valóban végrehajtani.

50 millió forintból gazdálkodunk, ennyit kaptunk tavaly is. Tavalyelőtt 30 millió forint volt, azt megelőzően 27 millió forint. Tavaly éppen jól kifutottunk az 50 millióból, lehet, hogy ez az idén is elég lesz, meglátjuk, de vannak olyan terveink, és most akkor már a tervekről is néhány szót szólok, mielőtt még a fő témára rátérek, hogy szeretnénk külső támogatásokat is bevonni. Ezt már két éve tervezzük, de az egyik feltétel lenne, és ezt nem sikerült különböző adminisztratív okok miatt az elmúlt időszakban megvalósítani, a közhasznúság kérdése, mert sokkal könnyebben tudunk vállalatoktól támogatást kapni, ha közhasznúak vagyunk, és ezáltal kedvezőbb adózási feltételek mellett tudnak minket támogatni. Bedobtuk, bedobjuk az 1 százalékot is egyébként, nem tudom, lehet, hogy csak szimbolikus jelentőségű lesz, ha befolyik abból valamennyi pénz, de szeretnénk külső szponzorokat is bevonni a finanszírozási kérdésbe.

És akkor itt jön az egyik legfontosabb feladatunk ezt az esztendőt illetően, hogy bővíteni szeretnénk az állandó jogsegélyszolgálati helyeket és a konkrét peres ügyekkel foglalkozó ügyvédek számát is. Egyébként tavaly év végi adat, hogy 46 konkrét ügyünk volt, 46 konkrét megbízási - nem kis szám egyébként -, és azt is

elmondom a dicsekvés szándéka nélkül, hogy néhány peres ügyet megnyertünk, van, amit csak első fokon, van, amit másodfokon, tehát vannak azért sikereink is.

És itt jön az, ami egy új munka, új feladat, amit célul tűztünk ki a tavalyi év végén, hogy népszerűsítjük magunkat, mert hiába van 13 iroda, amikor fél évig vagy három hónapig nem kopogtat be senki - ilyen is előfordul -, mert nem tudják, hogy vagyunk. Ennek két oka van: nem eléggé aktív a magyar lakosság annak ellenére, hogy millió jogsérelem éri, egyrészt azért, mert kevésbé tudják, hogy vagyunk, főleg vidéken, falvakban, ilyen helyeken kevesen tudják, de van egy másik ok, és talán ez a nyomósabb, ez a nehezebb, a félelem. A félelem, hogy nem kifizetődő és nem szerencsés, ha a többségi nemzet intézményeivel szemben pereskednek, ezért inkább meghúzzák magukat. Ez megint egy külön előadás témája lehetne, hogy ez hogyan alakult ki és miért alakult ki az elmúlt 100 esztendőben és az elmúlt 27 évben, de tény, hogy ez van, most egyelőre csak azzal tudunk foglalkozni, hogy ez van. Van egy apátia, van egy magába roskadás is és van egy félelem is.

Ha mi hirdetjük magunkat, és jelezzük, hogy vannak sikereink, meg lehet nyerni pereket, és nem kell félni, akkor valószínűleg többen fognak jogsegélyt kérni és igényelni. Ezért csináltunk egy reklámfilmeket, amit a szomszédos országokban, a magyar nyelvű televíziós csatornákon és hírportálokon fogunk népszerűsíteni, hogy lássák az emberek egyrészt, hogy vagyunk, és aztán ha rámennek a honlapunkra, akkor látják, hogy vannak sikereink, és biztonsággal, nyugodtan lehet hozzánk fordulni. Ezenkívül még szeretnénk ebben az évben a konferenciákon és a nyári egyetemeken is még tovább növelni a színvonalat olyan értelemben, hogy neves előadókat, még több neves előadót hívunk meg, akik tényleg olyan nevek, amelyek megszólítják az egész társadalmat vagy legalábbis a politika iránt érdeklődő társadalmat mindenképpen.

És akkor most hadd mondjam el azt a történetet - közben az órám nézem állandóan, úgyhogy még van tíz percem vagy húsz, vagy öt, mindegy -, most már csak egy témával kívánok foglalkozni, a Beneš-dekrétumok károsultjainak az ügyével, ami egy nagyon izgalmas, érdekes és tanulságos történet. Csáky Pál, felvidéki magyar barátunk, az MKP képviselője az Európai Parlamentben két munkatárssal, a felvidéki Szabó Olga ügyvédnővel és Korom Ágoston budapesti Európa-jogással elindított egy folyamatot, miután rájöttek arra, hogy egy súlyos diszkriminációt követett el a szlovák állam 2003-ban és 2004-ben a kárpótlási törvénnyel.

A Beneš-károsultak ügyével már régen ostromolja a Bizottságot Csáky Pál, azóta szinte, mióta ott van a Parlamentben. Mindig visszautasítás, lepergetés volt, nem foglalkoztak vele, ezt tudjuk, de most egy olyan felismerés történt, ami mellett nem mehet már el a Bizottság sem, amivel foglalkozni kell, és ez a következő. Szlovákia 2003-ban hozott egy olyan kárpótlási törvényt, amelyik kimondja, hogy azok, akik 1948. február 25. után veszítették el mezőgazdasági jellegű ingatlanjaikat - tehát szántóföldeket, erdőket stb. -, azok kárpótlást kapnak, de feltétele ennek a kárpótlásnak, hogy az adott időben szlovák állampolgárok legyenek és állandó szlovákiai lakhellyel rendelkezzenek. Ez egy rendkívül súlyos diszkrimináció.

Azt is tudjuk, hogy miért született az 1948. februári dátum. Azért, hogy a Beneš-károsultak ne részesülhessenek ebben a kárpótlásban. Igen ám, de a törvény 2004. december 31-éig volt hatályos, volt érvényben, és Szlovákia 2004. május 1-jétől kezdve az Európai Unió tagja. Ebben az időszakban, május 1-jétől december 31-éig be kellett volna fogadni mindenkinek a kérelmét, aki már nem szlovák állampolgár, mert vagy elüldözték, vagy kivándorolt, vagy bármilyen oknál fogva most bárhol máshol Európában él, de európai uniós polgár, és ez a lényeg, hogy európai uniós polgárként ezt a diszkriminációt nem teheték volna meg ezekkel az emberekkel szemben.

Tehát ezen a csapáson indult el ez az egész támadás, vagy ez az egész akció, ezen a felismerésen, és végre nem fejjel mentünk a falnak, hanem ravaszul, ahogy a románok szoktak, és próbálnak tanulni tőlük a szlovákok is. Megkértek egy francia európai parlamenti képviselőt, hogy a Bizottságot kérdezze meg, hogy ilyen esetben - ország nélkül, tehát nem volt meghatározva, hogy Szlovákia - kirekeszthetik-e azokat az uniós polgárokat, akik az adott pillanatban már nem állampolgárai annak az országnak, ahol ilyen kárpótlást hoznak a kommunista időszak vonatkozásában, mert ez a kárpótlási törvény 1948. február 28-tól egészen 1990. január 1-jéig teljes időszakra vonatkozott egyébként. A Bizottság egyből azt mondta, kapásból, gyorsan, hogy persze hogy nem, súlyosan diszkriminatív, és itt jön egy olyan kulcsszó, ami az Európai Unióban rendkívül fontos, sérti a tőke szabad mozgásának az elvét, ami az egyik alapelve az Európai Uniónak.

Már nem sok időm van hátra, úgyhogy nem akarom ezt a számomra nagyon izgalmas és szép történetet, azt hiszem, valamennyiünk számára izgalmas történetet tovább ismertetni vagy ecsetelni, de az a lényeg, hogy ezt követően Csáky Pál rögtön megkérdezte a Bizottságot, hogy na, és akkor mi a helyzet Szlovákiában a Beneš-dekrétumok által károsult emberek vonatkozásában. Először is a Bizottság szemé fennakadt, és egy darabig nem tudtak szólni, aztán gyorsan megkérdezték Szlovákiát, hogy mi a szlovák álláspont. A szlovák kormány azt mondta, hogy igaz, ez így van tényleg, de nagyon kevés embert érint, ezért ne foglalkozzanak vele. A Bizottság magáévá tette ezt az álláspontot, és visszaadta tavaly szeptemberben, hogy nem foglalkoznak vele, mert kevés embert érint.

Ez erkölcsileg, politikailag és jogilag is elfogadhatatlan önmagában, mert ha egy embert ért jogsérelem, akkor annak az egy embernek is meg kell adni. S itt léptünk be mi, a Kisebbségi Jogvédő Intézet. Ők kerestek meg bennünket, Csáky Pál és Korom Ágoston, aki egyébként korábban is partnerünk volt, hogy akkor bizonyítsuk be a Bizottságnak, hogy van érintett, sok, nem kevés. Tavaly december óta folytatjuk ezt a munkát, és most már ezer körül van azoknak a száma, akik nyilatkoztak nálunk aláírással, hogy a nagypapától, az apukától, a nem tudom kitől, az egyenes ági leszármazottakra ugyanis érvényes ez a kárpótlási törvény.

Ezzel a csomaggal elmegyünk a jövő héten Brüsszelbe, átadjuk a Bizottságnak, és röviden vázolólok a továbbiakat: a Bizottságnak 30 napon belül kell válaszolnia, ha 30 napig nem válaszol, mi már a 31. napon megyünk az ombudsmanhoz. Mert ismeritek, ismerik a képviselő urak, a Bizottságnak az az elsődleges taktikája, hogy húzza az időt és hónapokig nem válaszol, fárasztja azokat, akik kellemetlen kérdést tesznek fel. Azonnal ombudsmanhoz megyünk, petíciót adunk be ezt követően, és Európai Bírósághoz fordulunk. Szóval egy nagyon szép nagy és rendkívül nehéz feladatot kaptunk. Nehéz azért, mert ömlenek be a telefonok, a levelek, és tulajdonképpen mind a hat munkatárs az idejének nagy részét most azzal tölti, hogy feldolgozza ezeket az igényeket és ezeket a kérvényeket.

Tisztelt Volt Képviselőtársaim! Még mindig a nyelvemre jön, ez, hogy tisztelt vagy kedves képviselőtársaim. Tisztelt Bizottság! - ez a helyes megfogalmazás. Az elérhetőségeink ott vannak az önök asztalán, külön felhívom a figyelmet a kji.hu honlapunkra - ez a Kisebbségi Jogvédő Intézet rövidítése -, további információkat onnan lehet szerezni, illetőleg most, ha kapunk kérdéseket, akkor állunk rendelkezésre. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, igazgató úr. Köszönjük szépen a bizottság tagjainak eljuttatott kiadványt is, amely a 2015. évi tevékenységről ad számot, és köszönjük a mostani tájékoztatót. A bizottság tagjait kérdezem, hogy van-e kérdés, hozzászólás. *(Jelzésre:)* Sneider Tamás képviselő úr!

Kérdések, hozzászólások

SNEIDER TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszöntöm Csóti György urat, s köszönöm, hogy egy ilyen jó beszámolót tudott nyújtani számunkra, viszont azért néhány dolgot csak meg kell kérdeznem. Sok mindent felírtam magamnak, de azért sok mindenre kaptam választ. Az első fontos dolog, hogy látható, viszonylag kevés pénzből gazdálkodnak, és az, hogy eddig nem volt olyan komoly munka, így fogalmaznék nagyon egyszerűen, tehát hogy nem láttuk annyira a jogvédő szolgálat működését, az szerintem betudható annak, hogy alacsony volt a költségvetés, amit Csóti úrék kaptak az elmúlt időszakban.

Tulajdonképpen az egyik fontos kérdésem az, hogy milyen típusú együttműködések vannak más különböző szervezetekkel. Tehát itt értem ezalatt egyébként konkrétan a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálatot, a Nemzeti Jogvédő Szolgálatot és a Civil Elkötelezettség Mozgalmat. Ők gyakorlatilag ugyanazon a területen vannak, ugyanott dolgoznak, ahol önöknek is kell, és ez érdekelne talán leginkább, ami kimaradt a beszámolóból.

Amit fontosnak tartok még, hogy volt egy olyan ügy, ami erősen érdekelte a magyar közvéleményt, ez a székely terrorvád ügye volt. Ezzel kapcsolatban volt is egy írásbeli kérdésem, és talán önhöz is fordultunk, ha jól emlékszem, ezzel kapcsolatban, és erről, ha kaphatnánk egy kicsit bővebb tájékoztatást. Itt azért én mindenképp szeretném jelezni, hogy nem voltunk teljesen elégedettek az elején a tevékenységgel, mi egy kicsi kritikát megfogalmaztunk, de azért mindenképp azt is külön szeretném elmondani, hogy például Menyhárt Gabriella ügyvédnő nagyon szépen elvállalta a dolgokat, és megérdemli, hogy az ő nevét megemlítsük ezzel az ügygel kapcsolatban, illetve a konzul asszony, Benyovszky Anna is nagyon tevékeny volt ezen a területen. Igaz, hogy Benyovszky Anna, a bukaresti konzul asszony nagyon sokat segített az elmúlt időszakban, bár ő nyilván nem a jogsegélyszolgálat keretein belül.

Aztán érdekelne még az is, és igazából ez is egy ilyen eddigi kritika volt a mi részünkről, amire már egyébként részben választ is kaptam, hogy a propagandája igazából nem volt elég nagy a jogsegélyszolgálatnak, márpedig ez egy nagyon fontos dolog. Ön is említette, hogy egyrészt a félelem is munkál az elszakított közösségben, de én úgy gondolom, hogy valahol a jogsegélyszolgálatnak érdemes és kell is követnie azokat az ügyeket, vagy figyelemmel kísérnie akár a sajtó útján - szemlézni, stb. stb. -, hogy milyen ügyek történnek az elszakított területeken, és akár maga is felvállalva az ügyet, anélkül, hogy érkezne bármilyen megkeresés, elé megy, és esetleg megérdeklődni, hogy tud-e valamit segíteni. Gondolom, hogy vannak azért ilyen ügyek, meg voltak is, csak erre azért mindenképp szeretném, ha jobban odafigyelne majd az elkövetkező időszakban a jogsegélyszolgálat.

Ezzel kapcsolatban merül fel még az is, hogy nyilván nem egy hatalmas nagy költségvetés, amivel önök dolgoznak, látom és örülök, hogy egyre inkább növekszik a létszám, a Jobbik biztos, hogy nem zárkózik el egy jól működő jogsegélyszolgálat esetén attól, hogy akár nagyobb támogatást is kapjon és tovább lehessen fejleszteni ezt a területet. Tehát én azért biztatom is ilyen szempontból önt, volt képviselőtársamat, hogy próbáljanak egy kicsit bátrabbak lenni, mert mi ellenzékben ugyan, de biztos, hogy ilyen téren támogatást tudunk adni, ha látjuk, hogy értelmes és jó programokra és hasznosan megy el ez a pénz. Itt hozzá kell tenni, hogy amekkora ügyekről lehetne szó, és amivel foglalkozni kell, az ennél sokkal nagyobb forrást, emberi erőforrást és pénzügyi erőforrást is megérdemelne, úgyhogy talán ezek voltak azok a legfontosabbak, amelyek a sok-sok kérdésből fennmaradtak, mert azért jó pár dologra én választ kaptam az elmúlt időszakban.

Talán még egy gondolat, hogy az Európa Tanács parlamenti közgyűlésébe, de legalább a képviselőkhöz is eljutnak-e ezek az anyagok, illetve ezek az ügyek, amikkel önök foglalkoznak. Tehát igazából ezek a különböző kapcsolattartások és a más szervezetekkel való együttműködés milyen formát ölt? Erre igazából most nem tért ki, és erre is kíváncsi vagyok a székely terrorvádon kívül, úgyszólván ez a két kérdés volna alapvetően. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Más kérdés, vélemény? *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm én is ismét önöket. Csatlakozva képviselőtársam véleményéhez, bár most nem szeretnék további túlzott konkrétumokba belemenni, alapvetően itt természetesen üdvözlöttük magának az intézetnek a létrehozását, fontosnak is tartom azt a munkát, amit önök végeznek, és ezt továbbfejlesztendőnek, de magam is úgy gondolom egy-két korábbi tapasztalat alapján, hogy azért nagyobb bátorságra, dinamizmusra és láthatóságra szeretném önöket biztatni akár a mindennapi munka vagy akár egyes ügyeknek a vállalása vagy nem vállalása, vagy közbenjárása kapcsán. Több olyan kérdés is volt, amiben mi egyeztettünk a képviselő úrral, volt képviselőtársammal, és a jó szándék, azt hiszem, soha, semmihez nem hiányzott, de talán mintha egy-két ügy egy kicsit lassabban haladt volna, mint ahogy azt lehetett volna.

Két konkrét kérdésem hadd legyen! Nagyon örülök, hogy ez a Beneš-dekrétumos ügy előkerült, erre szerettem volna rákérdezni, ezt örömmel hallottam, hogy a Beneš-dekrétumok ügye, konkrétan a vagyon-visszaszármaztatás ügye egy... *(Csóti György: Elnézést, de nem hallom, amit mond.)* Halkan beszélek? *(Csóti György: A mikrofonba tessék mondani!)* Amit elmondtál Szlovákia vonatkozásában, ez egy nagyon-nagyon fájó és régi elmaradás. Több tíz éves, sőt, annál régebbi adósság, úgyszólván örömmel várjuk a fejleményeket ezzel kapcsolatban.

Ne haragudjanak, képviselőtársaim, nem tudom megállni, hogy valami kitérőt ne tegyek ezzel kapcsolatban. Nagyon fontos, hogy Csáky képviselő úr vagy önök vagy jogvédők mindenféle nemzetközi fórumon hadakoznak, de hát nehéz ezzel a kérdéssel úgy valamit kezdeni, ha a magyar kormány most már évek óta nem hajlandó a felvidéki magyarság problémáival érdemben foglalkozni, mert mindent felülírnak a Ficóval való uniós szinten való együttműködés szempontjai. Majd jön Kalmár képviselő úr és ő is el fogja majd mondani, hogy mi volt a Szlovák-Magyar Kisebbségi Vegyes Bizottságban. Nem vagyok benne biztos, hogy egyformán fogjuk értékelni azokat az eredményeket, amiket ott sikerült elérni.

Ezzel picit le is veszem ennek a terhét az ön válláról, volt képviselőtársam, de ezt az alkalmat sem szeretném kihagyni, mint ahogy az elmúlt években egyetlenegy nemzetpolitikai fórumot sem hagytam ki, és nem fogok a jövőben sem, hogy önöket is, kedves kormánypárti képviselőtársaim, szembesítsem azzal, hogy számunkra továbbra is elfogadhatatlan az, hogy a magyar kormány gyakorlatilag mindent zárójelbe tett, ami a felvidéki magyarság számára problémás és súlyos ügy, sőt, odáig elmentünk, hogy már a kisiskolák tervezett bezárása ellen sem akartunk tiltakozni, inkább felajánlottuk, hogy majd ezeket mi fogjuk finanszírozni. Mindezt csak azért, hogy Orbán Viktor a nemzetközi szinten támogatást kapjon Robert Ficótól.

És nagyon féltő ráadásul, hogy hasonló folyamatok fognak majd elkezdődni, mint Erdélyben, ahol szintén sokkal fontosabb lesz a magyar kormánynak, hogy a Dragnea-féle szociáldemokratákkal együttműködjön, mint hogy adott esetben konkrét ügyeket felvessen. Ezt most csak így kicsit előljáróban feldobtam, de ne legyen ezzel kapcsolatban igazam. Szóval ez nekem továbbra is komoly kritikám, nem

kell hogy egyetértsenek velem, de sajnos nem látjuk, hogy az elmúlt években bármilyen ügyben is a felvidéki magyarság kapcsán bármilyen apró előrelépés is történt volna. Kétoldalú találkozókön ezek a kérdések már elő sem kerülnek. Nem hogy a Beneš-dekrétumokig visszanyúljunk, hanem gyakorlatilag az elmúlt évek jogtalan és magyarelles lépéseit sem tesszük most már kritika tárgyává.

Ha Szlovákiánál vagyunk, külhoni magyar elektronikus törvénytár. Ez a Nemzetpolitikai Kutatóintézet támogatásával elkészült, tehát a Pro Civis Polgári Társulást kell itt megemlíteni. Mit tud erről, képviselő úr, ismeri-e ezt a kezdeményezést? Ez azért lenne nagyon fontos kiterjeszteni a Kárpát-medence minden régiójára és valamilyen módon ezt összefogni, nyilván nem kell annak a fontosságát hangsúlyoznom, hogy sok esetben bizony, azért nem lehet kellő hatékonysággal vagy maximális eredményességgel küzdeni, mert adott esetben az érintettek sincsenek tisztában a jogaikkal, illetve a megfelelő jogszabályaik nem érhetőek el magyar nyelven. Ez mindenképpen fontos dolog lenne. Én biztatnám önöket hogy ez ügyben lépjenek fel kezdeményezőként.

Nem tudom, hogy mennyire az önök dolga ez, mert azért itt néha elvész a sok baba között a gyermek. Van az önök intézete, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet, meg a Kántor Zoltánék másik intézete, de én most mindenképpen szeretném önnek fölvetni ezt a kezdeményezést.

A másik. Azt szeretném megkérdezni, hogy Hantz Péterrel milyen a kapcsolatuk. Mert úgy tudom, hogy nem túl jó, őszintén szólva, és ennek kíváncsi vagyok az okaira, illetve arra, hogy Hantz Péterék működtetnek egy kiváló honlapot, egy angol nyelvű honlapot: language-rights.eu. Ennek a támogatását Hantz Péter kérte is már Kövér elnök úrtól. Nem tudom, hogy öntől is kérte-e. Azt tudom, hogy egyelőre ez az angol nyelvű nemzeti vagy nyelvi jogokat, problémákat, sérelmeket felkaroló honlaphoz legjobb tudomásom szerint eddig még semmilyen támogatást nem kaptak a kormányzat semmilyen szervétől. Ezzel kapcsolatban mi a véleménye a képviselő úrnak? Önt keresték-e ezzel kapcsolatban, illetve várható-e, hogy valamilyen módon ezt a munkát segíteni fogják, vagy egyáltalán milyen az együttműködés azzal a csapattal, amit Hantz Péter vezet, illetve hasonló munkát végeznek, mint önök.

A másik, még egy kicsit kényes ügy, bár ez nem az önök számára az. Nagyon kíváncsi vagyok. Képviselőtársam kérdezte a CEMO támogatását. Úgy tudom, hogy kifejezetten jó a kapcsolat a CEMO-val. Itt most kibontakozott egy komoly polémia vagy vita a CEMO meg az RMDSZ között, amiben nehéz tisztán látni, hogy kinek van igaza. Lehet, hogy egyiküknek sem, lehet, hogy mind a kettejüknek. Bonyolult kérdés a marosvásárhelyi iskola ügye, ahol a CEMO azzal vádolja az RMDSZ-t, hogy magukra hagyta a szülőket, az RMDSZ azzal vádolja a CEMO-t, hogy nem a magyar iskolát támogatják, hanem a román álláspontot tették magukévá. Segítsen ebben az ügyben tisztán látni, hogy hogy látják önök ezt a kérdést a jogvédelem szempontjából. Ez lenne még egy ilyen konkrét szakmai kérdésem. És további sok sikert és jó munkát kívánok önnek, illetve minden munkatársának. Köszönöm, hogy önök is eljöttek.

ELNÖK: Más jelentkezőt nem látok. Igazgató úr, arra kérlek, hogy válaszolj a felmerült kérdésekre.

Csóti György válaszai

CSÓTI GYÖRGY igazgató (Kisebbségi Jogvédő Intézet): Köszönöm a kérdéseket. Először is Sneider Tamás volt képviselőtársamnak. Igen, köszönöm szépen ezt a megállapítást, hogy kevés a pénz. Valóban kevés a pénz. Megpróbálunk ugyan ebből kijönni, ha felfutnak a terveink, akkor majd fogunk kérni

pótköltségvetést vagy fogunk kérvényezni további pénzt is, de remélem, azt is, hogy talán támogatásokból is sikerül.

Az együttműködésekkel kapcsolatban. A Mikó Imre állandó partnerünk. A Mikó Imrével a legszorosabb együttműködésünk van. Többek között Zsigmond József volt az egyik partnerünk, akit kivittünk Genf-be. Menyhárt Gabriella volt a másik, akit Erdélyből vittünk ki, és Kőrösi Ildikó a Felvidékről, csak hogy most akkor nevesítsem.

A Nemzeti Jogvédő Szolgálattal informális kapcsolatunk van, Gaudi-Nagy Tamással, Zétényi Zsolttal van időnként találkoznunk, vagy időnként informáljuk egymást a dolgainkról, és tavaly szeptemberben, ha jól emlékszem, szeptemberben, kora ősszel részt vettünk a Nemzeti Jogvédő Szolgálat egyik rendezvényén, budapesti konferenciáján. Tehát van egy informális kapcsolat. Formális együttműködés nincsen, nem is merült föl igazán ennek az igénye.

Más együttműködésünk nincsen, legalábbis a Civil Elkötelezettséggel nincs. Nem volt megkeresés részünkről sem, részünkről sem, de mondom, ez a 3 intézmény, amire rákérdezett volt képviselőtársam vagy képviselő úr, ezt tudom erre mondani.

A terrorizmussal vádolt honfitársaink, külhoni honfitársaink vonatkozásában: Beke és Szócs urakról van szó. Kezdetben rögtön azonnal felajánlottuk a segítségünket, sőt, szerződést kötöttünk Albert László nevű ügyvéddel is, hogy a jogvédelmet és a jogi képviseletet ellássa, de a két család úgy döntött - nem tudom, hogy egymástól függetlenül vagy egymással koordinálva -, hogy román ügyvédet bíznak meg, mert ezt az utat sikeresebbnek vélték.

Akkor mi azzal a javaslattal éltünk, hogy Albert László legyen társügyvéd vagy együttműködő partner a peres ügyben. Erre úgy rá kellett beszélni ezt az ügyvéd urat, ezt a brassói ügyvéd urat, de végül elfogadta, de aztán visszaadta a megbízást azzal, hogy a román ügyvéd átnéz rajta, nem ad neki semmilyen információt. Azt mondta, hogy teljesen fölösleges és méltánytalan ebben részt venni.

A múlt héten vagy két héttel ezelőtt írtam e-mailt Beke úrnak is meg Szócs úrnak is, nem kaptam még választ -, hogy megkérdezzem, egy év után - most házi őrizetben vannak, és több mint egy esztendő eltelt -, méltánytalan és felháborító az egész eljárás, ami folyik ellenük. Nincsenek egyedül sajnos ezzel Erdélyben; de írtam nekik, hogy tudunk-e nekik ebben az új helyzetben valami segítséget adni. Még nem kaptam választ.

Mi teljesen nyitottak vagyunk arra, hogy segítsünk, amennyiben ezt igénylik. És Menyhárt Gabriella meg tényleg foglalkozik velük, de ő sem megbízás alapján, tehát ő is informális kapcsolat révén.

Kell propagálni magunkat, köszönöm ezt a jóváhagyást. Valóban erre most idén nagyon nagy súlyt fektetünk, és legyünk bátrabbak, igen. Ahogy nőnek az igények és jönnek többen jogsérelmet orvoslandó, akkor bátrabbak leszünk több pénzt kérni, mert akkor van indok rá. Pillanatnyilag ez az 50 millió arra elég, hogy ismételjük a tavalyi munkánkat, és szeretnénk ezt felülteljesíteni - a tavalyi munkát -, és akkor lehet, hogy több pénzt fogok kérni.

Erre nem gondoltunk még, de köszönöm szépen a javaslatot. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének kollégáival vagy képviselőivel is felvesszük a kapcsolatot. Mi már a MAÉRT-tel, a KMKF-fel meg minden intézménnyel próbáltunk együttműködni, bemutatkozni, kapcsolatunk van, de valóban, erre a csoportra nem gondoltunk. Itt a következő előadó lesz Kalmár Ferenc, aki ennek a területnek a kiváló ismerője, úgyhogy köszönöm szépen a javaslatot és foglalkozni fogunk vele.

Szavay képviselő úrnak az első kérdésére nem vagyok kompetens válaszolni, itt túllépek a magyar kormány szerepvállalását illetően. Ami a külhoni magyar elektronikus törvénytár létrehozására vonatkozó felvetést illeti, hallottam, hogy vannak ilyen tervek, de nem tudok róla semmit, és szorgalmazni fogjuk. Három kiváló

ügyvéd vagy jogász van nálunk a csapatban, úgyhogy majd valamelyikük megkapja ezt a feladatot. Mi ebben csak indikátorszerepet vagy valamilyen konzulens szerepet tudunk betölteni, meg a tapasztalatok vagy források átadásával tudunk hozzájárulni.

Ami Hantz Pétert illeti. Hantz Pétert régen ismerjük, kapcsolatba is léptünk vele. Nem kívánnék ezzel most különösebben foglalkozni azért, mert finoman szeretnék fogalmazni: Hantz Péter nagyon nehéz személyiség. Tehát jó szándékú, elkötelezett, kiváló forradalmár, meg nem tudom, mi, de nagyon nehéz vele együttműködni. Mi ezt megpróbáltuk, nyitottak vagyunk továbbra is, de a mosolyból látom, hogy körülbelül a képviselő úr tudja, hogy miért nehéz vele együttműködni. De ha konkrét ügyek vannak, akkor nem zárkozunk el természetesen.

Ami a CEMO-t, illetve a Szigethy Enikő által vezetett Civil Elkötelezettség Mozgalmat illeti: a legfontosabb partnereink egyike Menyhárt Gabriella mellett. Ők a legfontosabb partnereink Erdélyben, és a legszorosabb együttműködésünk van. Mindkettővel több megbízásos szerződésünk van.

Az iskolaügyről: nem egészen értem a kérdést. Hogy mi a mi álláspontunk? Az az álláspontunk, hogy a felmerült kifogásokat orvosolni kell, és ezt az ügyet végig kell vinni, de konkrétan jogi vagy politikai szempontból nem tudom értékelni. Ez az egyik megoldandó feladat nem csak Erdélyben - de most adott esetben Erdélyben -, és maximális támogatást nyújtunk, amennyiben lehet, szakmait is és anyagit is a CEMO-nak, hogy ezt az ügyet vigye a kétnyelvű táblák és egyéb más feladatok és ügyek mellett.

Köszönöm szépen. Ennyit szerettem volna válaszként elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, igazgató úr. Köszönöm szépen igazgató úrnak és kollégájának a bizottság előtt való megjelenést. Köszönöm a tájékoztatójukat, a munkájukat, és remélem, hogy eljön az az idő, amikor majd nem lesz szükség a jogvédő szolgálatra. Addig is azonban eredményeket kívánok önöknek és hasznos képviselőket. Köszönöm szépen.

CSÓTI GYÖRGY igazgató (Kisebbségi Jogvédő Intézet): Mi is köszönjük szépen.

Tájékoztató a kisebbségi vegyes bizottságok tevékenységéről

ELNÖK: A következő napirendi pontunk tájékoztató a kisebbségi vegyes bizottságok tevékenységéről. Köszöntöm Kalmár Ferenc miniszteri biztos urat. Addig is, amíg Kalmár Ferenc helyet foglal az előterjesztői asztalnál, elmondom, hogy ebben a ciklusban egyszer már foglalkoztunk ezzel a témakörrel, amikor Szijjártó miniszter úr meghallgatása volt.

Kedves Miniszteri Biztos Úr! Most annyi időnk erre nem lesz, amit nagyon sajnállok, de akár még az idén az első félévben akár visszatérhetünk ezekre az ügyekre. Azt külön, előljáróban is köszönöm önnek, hogy hosszan alvó ügyeket az ön színre lépése - ha szabad így fogalmaznom - újra felélesztett, tehát öt-hat éve nem működő kisebbségi vegyes bizottságok újra ülnek és dolgoznak, ezért köszönet önnek. Miniszteri biztos úr, öné a szó!

Kalmár Ferenc András miniszteri biztos tájékoztatója

KALMÁR FERENC ANDRÁS miniszteri biztos: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon szépen köszönöm a meghívást. Nagy örömmel jövök mindig ide, sőt, valójában öröm számomra, hogy beszámolhatok arról a munkáról, amit végzünk.

Nem akarom húzni a bevezetést nagyon. Annyi még, hogy köszönöm szintén a szép felvezető szavakat. Úgy gondoltam, hogy beszámolok minden relációról külön-

külön, mind a hat relációról, hogy hogyan állunk ezekkel, és a végén még van három-négy olyan gondolat, tétel, amit azért el kell mondani ebben a körben.

Kezdjük el délről, Szlovéniával és az egyszerűbbnek tűnő ügyekkel, amelyek úgy néz ki, hogy azok sem annyira egyszerűek. Szlovéniában két nagyobb problémát tapasztaltunk. Az egyik az, hogy készülöben volt egy nemzetiségi törvény, amiből sajnos nem lett semmi, és nem a szlovén kormány vagy a magyar kisebbség akaratából, hanem az olaszok fúrták ezt meg. Az olaszoknak nem kellett semmi. Nem kellett még egy ilyen - nevezzük úgy - butított változata sem az eredeti törvényjavaslatnak, így ez most félrekerült, nincs az asztalon. Kidolgozás alatt van egy újabb változat, amiről meglátjuk, mi lesz belőle.

A következő probléma, amin nagyon sokat vitatkoztunk a kisebbségi vegyes bizottsági ülésen is, ami tavaly novemberben volt már - a második, mióta én vagyok a társelnöke ezeknek a bizottságoknak -, mégpedig a kisebbségi önkormányzatok finanszírozása. Ugyanis Szlovéniában ezek a kisebbségi önkormányzatok településekhez kötődnek, és a polgármesteri hivatalokon keresztül kapják a finanszírozást. Ez azt jelenti, hogy azért a polgármesterek, meg aki dolgozott önkormányzatban, tudja, hogy mindig ezt-azt-amazt lecsípnek belőle, és a végén nem jut annyi, amennyit szántak vagy amennyi kellene. *(Szabolcs Attila megérkezik az ülésre, és helyet foglal.)* Ez a helyzet Szlovéniában. Körülbelül tízezer magyar van Szlovéniában.

Horvátország: Horvátországban nemrégiben tartottuk a kisebbségi vegyes bizottsági ülést Zágrábban. A helyzet az, hogy amikor engem kineveztek 2015-ben, az első út Zágrábra vezetett. Nem a mi kezdeményezésünk volt, hanem az övéké, mert ők készültek arra, hogy tartsunk bizottsági ülést. Az volt a probléma, hogy jöttek a választások. Meghirdették a választásokat. Ősszel elmaradt a bizottsági ülés. A következő évben újra választás, újra elmaradt a bizottsági ülés, bár az elnök megvolt, és azért az elnökkel kapcsolatban voltunk, az új elnökkel, aki egy vukovári, nagyon rendes, egyenes, keresztény ember, és tárgyaltunk vele kétszer is, itt, Budapesten meg Vukováron, úgyhogy előkészítettük a bizottsági ülést, és ezt meg is tartottuk.

Milyen problémák merültek itt fel? A mi szempontunkból nagyon-nagyon fontos az eszéki iskolaközpont, de sajnos 16 éve ezt az eszéki iskolaközpontot nem sikerült úgy megfinanszírozni Zágrábból, hogy létrejöjjön az a kollégium, amit szeretnének az ottani magyarok, és a magyar állam tartja lényegében mozgásban ezt az iskolaközpontot.

Ott volt a horvát oldalon az iskolaközpont igazgatója is, aki mondta, hogy az utolsó órában vagyunk, hiszen ha még várunk 5 évet, valószínűleg már nem lesz kinek megcsinálni egy kollégiumot. Most sem akarták ezt felvállalni, mondták, hogy nem tudják, hogy miből, meg így, meg úgy. Végül is abban maradtunk, hogy a témát nem zárjuk le, hanem áprilisban, húsvét után újra visszatérünk a helyszínre, ellátogatunk a horvát társelnökkel ugyanúgy Pécsre, ahol a pécsi horvát színházat régen be kellett volna fejezni, de ott is nagyon nagy késés van ebben az ügyben - a mi oldalunkon.

Továbbá, ami nekem nagyon furcsa volt, és mondjuk így, elindította a gondolkodást, hogy hivatkozunk itt a 800 éves közös történelemre, közös múltra, közös keresztény múltra, és szintén tizen éve nem vagyunk képesek a klisszai vár falára tenni egy márványtáblát, ami meg is van, ami arra emlékeztetne, hogy Árpád-házi Szent Margit ott született. Ezt mindenféle kifogással ellenzik, és most meg már ki is akarták vetetni a jegyzőkönyvből, amit végül is nem vettünk ki. Azt mondtuk, hogy jó, ha ők nem járulnak hozzá, akkor úgy írjuk oda, hogy a magyar fél ezt továbbra is fenntartja.

Továbbá a Szent László-év kapcsán, ez kifejezetten az én javaslatom volt, hiszen megdöbbsentett egy újabb ilyen jellegű dolog. Bementünk Zágrábban a zágrábi

székesegyházba, és magyarul, horvátul, franciául, minden nagy nyelven ki van írva a templom története, és csak a magyar változatban van odaírva, hogy ezt Szent László király alapította, a többi változatban nincs. A többi változatban csak az van odaírva, hogy alapították ekkor és ekkor. Ezt én szóvá tettem, és ezért került bele egy olyan passzus a jegyzőkönyvbe, hogy a Szent László-évhez kapcsolódó helyszíneknél az idegenforgalmi kiadványokba azért ezeket a dolgokat, a közös történelmi múltat említsünk meg és hozzuk fel. Ez is egy olyan kérdés, amivel kapcsolatban itt a budapesti horvát nagykövet - aki, azt kell mondjam, nagy barátja Magyarországnak - azt mondta, hogy most lesznek a kormányzati választások, utána beszéljünk róla újra. Ezek olyan témák, amelyeket nem akarunk hagyni, és felvetettük - nem mondjuk azt, nem akarom úgy mondani, hogy felhánytorgattuk a horvát félnek -, hogy mi három horvát iskolaközpontot hoztunk létre Magyarországon, és a Horvát Színházba Pécsen per pillanat 650 millió forint ment bele, vagy még rendelkezésre áll, ha nem is költötték el az egészet.

Menjünk tovább! Szerbia: Szerbia vonatkozásában nagyon nehezen, de tavaly áprilisban, Szabadkán sikerült összehozni még a szerbiai választások előtt a kisebbségi vegyes bizottság ülését. Ez úgy a szerb félnek, mint a szerbiai magyaroknak, a VMSZ-nek is a kérése volt, hogy lehetőleg tartsunk egy ülést a választások előtt. Azért ez sem volt egy egyszerű dolog. Nyolcórás tárgyalást követően sikerült aláírni egy jegyzőkönyvet, ahol az, amin a leginkább vitatkoztunk, az az Újvidéki Egyetem jogi kara felvételi rendjének a kérdése volt, ugyanis az egyedüli kar az Újvidéki Egyetemen, ahol nem lehet magyarul felvételizni, minden más karon lehet, itt nem lehet. Ezt meg is támadta egy magyar ifjúsági szervezet, nyertek is a bíróságon, de aztán úgy tudom, hogy az Alkotmánybíróság megtorpedózta az egészet. Szóval ez a téma továbbra is téma, és most itt az ideje, hogy mi kezdeményezzük a következő bizottsági ülést. Ezt meg is tettem, éppen tegnap kaptam a belgrádi nagykövetünktől a választ, hogy azt kéri, hogy az elnökválasztásokig nem tudnak foglalkozni semmivel, utána térjünk vissza erre. Először egy informális tárgyalásom lesz Ivanisevics államtitkár úrral, hogy készítsük elő a hivatalos ülést, amit én szeretnék még nyárig megtenni.

Menjünk tovább! Románia: na, itt a nagy kérdés, Románia. Utoljára 2009-ben volt aláírt jegyzőkönyv, ezt a szocialisták írták alá. 2011-ben Répás Zsuzsa volt a társelnök, és akkor ült össze utoljára így a teljes kisebbségi vegyes bizottság. Azóta, bocsánat a kifejezésért, de masszírozunk egy jegyzőkönyvet, ami már 74 oldalas, és mi tudtuk - ezt lehet, hogy nem kell a jegyzőkönyvbe írni -, mi tudtuk, hogy ezt nem lehet aláírni, de most végre már a románok is tudják, hogy a magyar fél ezt nem fogja aláírni, úgyhogy most, hogy itt volt Meleşcanu külügyminiszter úr, ez a delegációk tárgyalásán elhangzott, mégpedig az ő szájából, Meleşcanu úr mondta ezt; valószínű, hogy a négy szemközti tárgyaláson Szijjártó miniszter úr ezt így elmondta.

A román kérdés eléggé kacifántos, mondjam így, mert tavaly még Micula államtitkár úr - aki korábban itt Budapesten volt nagykövet - volt a bizottság társelnöke, és ők kezdeményezték, hogy legyen egy társelnöki találkozó legalább a jegyzőkönyv kapcsán. Akkor én meghívtam Budapestre, itt volt, volt vele is egy nyolcórás tárgyalásunk, ahol felvettem az összes olyan kérdést, ami bántja a magyarságot, és mondtam, hogy akkor tudunk előrelépni, ha látunk valamilyen pozitív gesztust irányunkban, hiszen nemhogy pozitív gesztus nincs, hanem mindig jönnek újabb-újabb negatív gesztusok.

Itt például most csak eszembe jutott az RMDSZ-es és nem RMDSZ-es polgármesterek vegzálása. Például a marosvásárhelyi román nemzetiségű polgármestert és a brassóit ugyanúgy vizsgálja a DNA, de őket nem függesztették fel az állásukból azon nyomban, ahogy elindult a vizsgálat, bezzeg a mieinket, úgy Mezei

Jánost, mint Ráduly urat, mind Antal Árpádot, mind Horváth Annát Kolozsváron mindjárt felfüggesztették. Ezek ilyen dolgok, ilyen intézkedések, amelyeket nem tudunk elfogadni, és valójában várunk egy olyan pozitív gesztust, ami tényleg mutatja, hogy megváltozott a román politika irányunkban.

Tovább! Ukrajna: Ukrajnával a helyzet persze hogy nehéz, de ott még annyi sincs, mint Romániával, hogy párbeszéd volna, legalábbis eddig nem volt. Ugyanis tavaly tavasszal kineveztek egy kulturális miniszterhelyettest, aki a társelnök volt, ki is nevezték társelnöknek a magyar-ukrán vegyes bizottságnál. Megállapodtam vele, ő kérte, hogy én menjek ki Kijevbe, meg is állapodtunk, hogy május 18-án megyek Kijevbe, és egy héttel előtte telefonált Keskeny Ernő nagykövetünk, hogy maradj otthon, mert leváltották Vitrenko urat. Úgyhogy ez történt.

Akkor ősszel megjött az ukrán nagykövet asszony Budapestre, és végre évek után lett Budapesten ukrán nagykövet. Persze felvettem vele a kapcsolatot azon nyomban, és ő is szorgalmazta, hogy legyen egy újabb kinevezés. Meg is történt az újabb kinevezés - Fomenko asszonynak hívják -, október óta van kulturális miniszterhelyettes, ő a társelnök, és októbertől mostanáig, két hete körülbelül küszködünk, hogy legyen már egy időpont és tudjunk tárgyalni. Most úgy néz ki, hogy április 12-én tud fogadni Kijevben, úgyhogy per pillanat, ha nem váltják le addig, akkor megyek Kijevbe. Sőt Beregszászon, Ungváron, Munkácson már kétszer jártam, és az a tervünk, hogy nem repülözünk, hanem autóval fogunk menni, és a lemergi magyar közösséget is meg fogjuk látogatni, amelyik mindig kiesik a szórásból, mert ha repülővel mennek a hivatalos személyek és átrepülnek Lemberget, vagy csak Kárpátaljára mennek, akkor meg kimarad Lemberg, és ott is, ahogy halljuk, van egy komoly magyar közösség, akit érdemes volna meglátogatni.

Szlovákia. Szávay képviselő úr már említette Szlovákiát. Ez sem volt egy egyszerű dolog. Szlovákiával kezdeményeztük a bizottság összehívását még tavalyelőtt karácsonykor. Akkor ők kérték, hogy a választásokig, ami tavaly márciusban volt, ők ezzel nem tudnak foglalkozni, meg is értettük, utána vártunk egy időszakot, amíg kinevezték újra hivatalosan ugyanazt a társelnököt, aki évekkel ezelőtt is volt, évek óta ő a társelnök, Mojžita nagykövet úr.

Utána Haraszi Attila, aki a bizottság titkára volt, elment Kassára főkonzulnak, akkor nem volt bizottsági titkár. Utána lett bizottsági titkár, és ilyen formában odajutottunk, hogy ősszel neki tudtunk látni az ügyeknek.

Négy ütemben - nevezzük fordulónak - négy fordulóban tárgyaltunk. Egy volt Pozsonyban, egy nagy tárgyalás a teljes kisebbségi vegyes bizottság összehívásával Budapesten, aztán megint egy kisebb körben Pozsonyban, aztán megint egy nagy körben, széles körben Budapesten.

Szávay képviselő úr mondja, hogy bizonyos dolgokat nem tárgyaltunk meg valószínűleg. Képviselő úr, ahogy én elkezdtem a dolgokat, mindjárt abba is lehetett volna hagyni az egészet. Az a helyzet, hogy azt kezdtem, hogy tessék megmondani nekem, hogy van az - *(Az elnök jelzésére:)* Egy percen van, bocsánat, jó. -, hogy lehet az, hogy kollektív bűnösség van, de kollektív jogok nincsenek? Vagy elismerem a közösséget, hogy van közösség, akkor, amikor büntetni akarom; de amikor arról van szó, hogy jogokat adjunk, akkor nem ismerem el, hogy van közösség, csak egyéni jogokat vagyok hajlandó adni.

Ez a kollektív jog, egyéni jog kérdése nagy kérdés. Ebben nem állapodtunk meg semmilyen formában, mint ahogy más témákban sem állapodtunk meg semmilyen formában. Például a kettős állampolgárság, a nyelvtörvény értelmezése, a vasúti vagy közlekedési - ne nevezem vasútinak - jelzőrendszer meg mindennek a továbbfejlesztése. Ők azt mondták, hogy azt vállalják be, amit a kormány a programjába betett, és tovább nem akarnak most menni.

A peredi népszavazás kérdése: most kevés az idő, nem magyarázom el, hogy mi, de valószínű, hogy van, aki tudja. Továbbá a magyar nyelvű műsoridő a TV-ben. Amíg ők nem tartják be a saját törvényüket, hiszen a törvény azt mondja, hogy a népesség arányszámával kell legyen arányos ez a műsoridő, amit kap, nem kapja azt, kevesebbet kap, akkor a CSEMADOK finanszírozásában sem állapodtunk meg. Ezt mind a preambulumba beírtuk.

Viszont volt egy - talán ez a legnagyobb eredmény - dolog, hogy ők vállalták, hogy kivesszük a magyar oktatási rendszert az általános oktatási rendszerből és külön kezelik, hasonlóan a magyar rendszerhez, hiszen itt a kisebbségi iskolák, amelyek az országos kisebbségi önkormányzatok kezelése alatt vannak, sokkal több finanszírozást kapnak, pénzügyi támogatásként, mint máskülönben.

Én még mondanék két-három dolgot. *(Jelzésre:)* Nincs idő. Van egy nagy probléma viszont, engedd meg, elnök úr, hogy ezt hadd mondjam el. Európában kétfajta vonulatot látok. Az egyik az, amelyik azt mondja, hogy a migránsoknak ugyanolyan jogokat kell megadni, mint az őshonos kisebbségeknek, és oly annyira, hogy Strasbourgban tavaly októberben már konferenciát is tartottak róla. A részleteibe, ha van idő, bele tudok menni, persze, mi ezt elleneztük. Viszont a másik oldalról van egy olyan mozgás, sőt ezen a konferencián hangzott az el, ami abszolút elfogadhatatlan számunkra, hogy a kollektív jogok az valami középkori csökevény, el kell felejtetni, nem is szabad már ezzel foglalkozni.

A másik oldalról viszont, ha megnézzük a tavalyi európai parlamenti alapjogi jelentést, amit decemberben fogadott el az Európai Parlament, ott átemelték - elnézést, hogy itt hazabeszélek - a Kalmár-jelentés határozatát az európai parlamenti határozatba. Az viszont kifejezetten a kollektív jogokra meg autonómiákra megy.

Tehát itt érződik egy bizonytalanság az egész nemzeti kisebbségek kezelésében Európában, hogy most milyen irányba is menjünk. Én itt most befejezem, és várok kérdéseket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, miniszteri biztos úr, igazán szégyellem magam, hogy ilyen időkeretek közé kell szorítsalak. Köszönöm szépen a tájékoztatót. Van-e kérdés miniszteri biztos úr tájékoztatásával kapcsolatban? *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

Kérdések

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, ha már ilyen jól összejöttünk mint volt képviselők, volt képviselőtársam, hadd szólítsam így önt is!

Legyen világos, hogy amit mondtam, távolról sem az ön iránti kritikaként hangzott el. Ez így a jegyzőkönyv és az utókor számára is... Túl sok kérdésem nincs, méghozzá azért nincs, mert a kisebbségi vegyes bizottságok munkáját nem lehet nyilván értékelné a nélkül a diplomáciai környezet nélkül, hogy a kétoldalú kapcsolatok elemzése nélkül, amik éppen aktuálisak. Alapvetően nyilván ezek szabják meg azt a keretet, hogy egy-egy ilyen vegyes bizottságban milyen előrelépéseket lehet elérni.

Nyilván az ön munkáját ismerem vagy az ön munkáját ismerjük és az ön téma iránti elkötelezettségét meg munkabírását is, tehát elhiszem azt, hogy amit lehet, ezekből az ülésekből a képviselő úr vagy munkatársai ki tudnak hozni. Ami elhangzott, azt köszönöm szépen, az viszonylag részletes volt, ugyanakkor meg azt látjuk - ezt még egy mondat erejéig el kell mondanom -, hogy a kisebbségi vegyes bizottságban tényleg addig lehet elmenni, ameddig arra politikai szándék van.

Ha a kétoldalú kapcsolatokban a külföldi magyar közösségek ügye kisebb prioritással szerepel, mint korábban - ezt látjuk most szlovák viszonylatban, látjuk

román viszonylatban vagy a konfliktusos ügyek kapcsán háttérbe szorul, ezt nyilvánvalóan megérzik a szomszédos országokban lévő partnerek is. Ha nincs felülről politikai nyomás, mondjuk, a magyar kormány részéről egyéb ügy rendezésére, akkor a szlovák meg a román kollégák sem fogják túlmozogni magukat ezzel kapcsolatban. Ez szlovák viszonylatban a legegységesebb.

Ami Horvátország kapcsán elhangzott, az kicsit furcsa egyébként számomra is, bevallom őszintén - és egy picit meg is cáfолоm magamat -, mert amit az előbb mondtam, horvát viszonylatban nem is feltétlen igaz. Itt vannak problémák, a MOL-INA meg egyebek, de azért Magyarország és Horvátország között alapvetően nemzetiségi ügyekben olyan lángoló viták nincsenek, és ennek ellenére nekem egy kicsit furcsa volt, hogy egy-két ilyen dologhoz ilyen nehézkes a hozzáállása a horvát félnek.

Viszont ha már földobta nekem ezt a labdát Kalmár képviselő úr, akkor muszáj leütni, mert pont tegnap erről tartottam napirend utáni felszólalást. Értem én, hogy tízenpár éve nincs megoldás az eszéki magyar kollégium ügyére. Ez ügyben adott esetben a magyar állam is a zsebébe nyúlhatott volna. Nem olyan nagy összegről van szó. Viszont amikor arról van szó, hogy építsünk fociakadémiát meg stadiont, akkor hirtelen arra került 3 milliárd forint.

Ne haragudjanak, ez egyszerűen egészen elképesztő! Ez a vicc kategóriája. Tegnap erről beszéltem napirend utáni felszólalásomban, ugyanis úgy hírlik, hogy Mészáros Lőrinc horvát közbeszerzéseken szeretne mozdulni, ezért építgeti a kis kapcsolatait Horvátországban. Belenyomott azt hiszem, 3 milliárd forintot, de lényegtelen, tehát elképesztő összegekről beszélünk ahhoz képest, amennyiben az eszéki Magyar Oktatási Központ - azt hiszem ez a pontos nevük - kollégiumát meg lehetett volna oldani. Egyébként ott már személyesen Orbán Viktor-nak mondtak köszönetet, és 3,3 millió euró magyar állami támogatásról beszéltek.

De nagyon jó, hogy jut végre az eszéki magyar kollégiumra is pénz, csak egyébként azt mondják a rossz nyelvek, hogy nem feltétlenül a drávaszögi magyar diákoknak, hanem „Pénztáros Lőrinc” fociakadémistáinak fognak majd ezek a szobák ott fölépülni. Ezt csak azért mondom, mert tegnap erre érdemi reakciót nem kaptam, úgyhogy én meg szeretek dolgokat sokszor elmondani, hátha előbb-utóbb eljut azokhoz, akikhez kellene. Szóval itt azért a prioritásokkal vannak problémák, ezt látjuk más irányban is.

A szlovák ügyre most nem akarok különösebben rátérni, azzal kapcsolatban elmondtam a lesújtó véleményemet, de azt szeretném megismételni, hogy teljes nemzetpolitikai tévútnak tartom azt - de ezt lehet mondani általánosságban is -, hogy a magyar állam vagy a magyar kormány ahelyett, hogy az állami - már az utódállami - szerepvállalást ösztönöznék, bizonyos jogoknak a megadását a kisebbségi kultúra és oktatás területén, az utódállami szerepvállalás erősítése helyett mi újabb és újabb feladatokat akarunk átvállalni az utódállamoktól. Ez egy teljesen totális tévútja a magyar nemzetpolitikának.

Szerencsére sikerült erre az útra most nem rálépni Szlovákia esetében, de nem a magyar szándékon múlt, hanem - kellemetlen ezt azért kimondani -, többek között a Híd kormányra kerülésével ez a dolog, a magyar iskolák ügye legalábbis elodázódott Felvidéken belpolitikai okokból. De nem azért oldódott meg, mert Orbán Viktor rávágott volna az asztalra, vagy nem vágott volna rá, hanem két pálinka között azt mondta volna a haverjának, hogy valahogy ezt a dolgot oldjuk már meg, ha ennyire jóban vagyunk egymással, legyenek kedvesek nem bezárni a felvidéki magyar kisiskolák egyharmadát, a magyar kormány nem ezt az utat választotta.

Nehéz elérni egy szlovák-magyar kisebbségi vegyes bizottságban úgy eredményeket, ha a szlovák partnerek pontosan tisztában vannak azzal, hogy a

magyar kormány számára nem feltétlen prioritás az, ami a felvidéki magyarsággal történik. Nyilván ennek a... (*Petneházy Attila ingatja a fejét.*) Vitatkozhatunk erről, képviselő úr, de erről van szó. Vagy akkor vitatkozunk erről! Amikor mi világos jelzést adunk azzal kapcsolatban, hogy inkább átvállalunk bizonyos feladatokat az utódállamoktól, ahelyett, hogy ezeknek a megtartását követelnénk, ez egy elég világos üzenet azzal kapcsolatban, hogy nekünk mik a prioritásaink. Úgy nehéz is lesz, mondjuk, a szlovák féllel eredményeket elérni.

És akkor még az ukrán helyzetre hadd reagáljak egy kicsit, ami meg azért összetett, mert ott nagyon komoly erőfeszítései vannak a magyar államnak. Ezt mi mindig elmondtuk, hozzáteszem most is, hogy maximálisan támogatjuk ezeket az erőfeszítéseket - most nem akarom felsorolni, önök is tudják, az oktatóktól kezdve, az orvosokon keresztül, a civil szervezetek támogatásáig -, ami most már furcsa módon lassan ellentétes hatást kezd kiváltani, és most már ez lassan kezd nem tetszeni Kijevnek, hogy a magyar állam, egyébként nagyon sok ukrán meg általában az egész kárpátaljai régiót egy kicsit megpróbálja segíteni, támogatni. Talán itt is el kellene gondolkodni azon, hogy feltétlenül az-e a jó stratégia, amit a kormány ezzel kapcsolatban is követel, hogy mindenben egyoldalú gesztusokat teszünk, hogy mindig elmondjuk, hogy számunkra a legfontosabb Ukrajna területi épsége, hogy feltétel nélkül támogatjuk Ukrajnának az euroatlanti integrációját, és majd ha bent lesznek, akkor lehet majd valamit követelni. Na, ez a másik tévút, amiről ezzel kapcsolatban kell beszélni. Kelet-Európában vagyunk, ezek az országok nagyjából csak az erőből értenek, és nem értékelik ezeket az egyoldalú gesztusokat. Hiába segítünk, hiába mondjuk el minden kétoldalú találkozáson, hogy így támogatjuk Ukrajnát meg úgy az európai úton, most mi a legújabb megint? Porosenko személyesen nyújt be egy olyan törvénytervezetet az ukrán parlamentnek, hogy el kell üldözni mindenkit, akinek kettős állampolgársága van, ki kell rúgni őket mindenféle közhivatalból, és egyébként meg akár az ukrán állampolgárságuktól is megfosztani őket.

Tehát itt vagyunk most a nagy barátság meg Ukrajna nagy támogatásának közepette, hogy így értékelik ezeket a gesztusokat akkor, amikor nekünk egyébként még lenne a külpolitikában mozgásterünk, amikor Magyarországnak egyébként még lenne lehetősége rá, hogy adott esetben egy világosan és egyértelműen megfogalmazott politikával valamilyen engedményekre rábírja Ukrajnát. Miniszterelnök úr több alkalommal kijelentette, nem túl régen az én személyes kérdésekre, hogy semmilyen feltételt Magyarország a kárpátaljai magyarság érdekében nem kíván szabni Ukrajna euroatlanti integrációjának a támogatásához. Ez megint, úgy gondolom, hogy nem ad túlzottan kedvező keretet ahhoz a munkához, amit önnek és munkatársainak egy ukrán kisebbségi vegyes bizottságban végezni kell.

Egyetlenegy konkrét kérdésem hadd legyen, mert ez nem teljesen világos, sőt kettő. Milyen követési vagy ellenőrzési szisztéma van bizonyos megállapodások betartására? Tehát ha sikerül aláírni egy jegyzőkönyvet, amibe bele van írva az, hogy ekkor és ekkor ez és ez fog történni, az ukrán, szlovák, szerb, román, akármilyen fél ezt vállalja, akkor - ez technikailag és politikailag is érdekelne engem - hogyan történik ezeknek az utóellenőrzése vagy mikor kerülnek ezek a kérdések újra szóba?

A másik pedig, amit ismét szeretnék fölvetni, hogy nagyon hiányolom azt, hogy a Nemzeti összetartozás bizottságának a tagjai, mint illetékes testület... Nem tudom, elnök úr, te szoktál-e meghívást kapni ezekre a bizottsági ülésekre...

ELNÖK: Nem.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Nem, tudtommal nem. Én ezt felvettem annak idején Répás Zsuzsának is, és felvettem Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes

úrnak, ő nem is zárkózott el ettől egyébként, amikor erről beszéltünk. Én továbbra is szeretném felvetni azt, képviselő úr, elnök úr - nem tudom, hogy ki dönt erről -, hogy szerencsésnek tartanám, ha a Nemzeti összetartozás bizottságának a tagjai meghívást kapnának ugyanúgy, ahogy a különböző nemzetpolitikai fórumokra egyébként meghívást kapnak. Nem mint résztvevő, értelemszerűen, hanem mint szemlélődő szakértő, aki ott lehet és hallhatja, hogy mi történik, úgy ahogy a bizottság tagjai nagyon sok ilyen fórumra meghívást kapnak, legyen szó KMKF-ről, MÁÉRT-ről, a szakbizottságokról vagy éppen a Magyarság Házának a különböző nem politikai programjairól. Szerintem én ezt megfontolnám az ön helyében, hogy a bizottság tagjai ezeken a vegyes bizottsági üléseken vagy a kapcsolódó rendezvényeken, hozzászólási jog nélkül természetesen, de tájékozási lehetőséggel részt vehessenek. Szerintem a mi parlamenti munkánkat is lehet hogy segítené az, ha közvetlen tájékozási lehetőségünk lenne ezekben az ügyekben. Köszönöm szépen, és jó munkát kívánok önnek is!

KALMÁR FERENC ANDRÁS miniszteri biztos: Köszönöm szépen.

ELNÖK: Elnézést kérek, miniszteri biztos úr. Köszönöm szépen képviselő úrnak. Azt gondolom, hogy a két konkrét kérdésre várunk választ, nyilvánvaló, hogy Szávay képviselő úr véleménye, amit hosszasan ecsetelt a kormány nemzetpolitikájáról, az nem egyértelműen az ön asztala. Két konkrét kérdésben várjuk, kedves Ferenc, a választ, az egyik a jegyzőkönyvek nyomon követése, az utóellenőrzés, illetve az esetleges meghívással kapcsolatban, ha tudsz erre reagálni. *(Kalmár Ferenc András: Igen.)* Kettő perced van.

Kalmár Ferenc András válasza

KALMÁR FERENC ANDRÁS miniszteri biztos: Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Következő a helyzet: amikor aláírunk egy jegyzőkönyvet egy kisebbségi vegyes bizottság ülésén, ez a jegyzőkönyv alapját képezi egy kormány-előterjesztésnek, amit a Nemzetpolitikai Államtitkárság fent a várban készít elő. Ez bekerül a kormány elé, a kormány jóváhagyja, tesz mellé forrásokat, határidőket és felelősöket. Ekkor elfogadja a kormány, s ha jóváhagyja, akkor kihirdetésre kerül a Közlönyben, és ettől kezdve publikussá is válik és végrehajthatóvá.

Az alapszerződéseink azt mondják, hogy minden évben legalább egyszer össze kell hívni a kisebbségi vegyes bizottságokat. Ezt nem tartottuk be az elmúlt években, de nemcsak mi vagyunk itt a hibásak. A lényeg az, hogy én arra törekszem, hogy igen, minden évben hívjuk össze ezeket a bizottságokat. Időnként, hiszen kapcsolatban állunk a határon túli magyar szervezetekkel, kapcsolatban állunk az itteni kisebbségi önkormányzatokkal, a szószólókkal napi a kapcsolat, azt kell mondjam, úgyhogy értesülünk arról, hogy most mi történik, hol léptünk előre, hol nem léptünk előre, mit kellene segíteni a dolgokon.

Ami a bizottságok tagjait illeti, a bizottság tagjait a Nemzetpolitikai Államtitkárság, valamint a különböző társmiszteriumok javaslatára állítjuk össze, és miniszterelnök úr írja ezt alá, szintén a Közlönyben kihirdetésre kerül, hogy ki a tagja ennek. Itt van például Bátor úr, aki a médiahatóságtól van minden bizottságban, ő a médiahatóság képviselője. Megfontolom, hogy hova tudjuk továbbítani az ön javaslatát, viszont nagyon sokszor az a válasz jön, hogy ezek kormányközi bizottságok, nem a parlamenthez tartoznak, hanem ezek kormányközi bizottságok. Ezt fel fogom én is vetni, meglátjuk, hogy mi lesz a válasz. Nem én döntöm ezt el.

Még egy dolog, ha meg tetszik engedni, ez nagyon fontos. Ami Szlovákiát illeti: visszajelzést kaptunk a pozsonyi magyar nagykövetségről, hogy mi volt a reakció a kisebbségi vegyes bizottság után. A konklúziója a szlovák külügyminisztériumnak az volt, hogy úgy tűnik - és próbálok idézni pontosan - a kétoldalú kapcsolatokban a kisebbségi kérdések továbbra is fontos téma marad. Ez volt a konklúzió. *(Szávay István: Világos!)* Azért, mert nem hagytuk a dolgokat olyan egyszerűen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm Kalmár Ferenc miniszteri biztos úrnak a reakcióját is, és köszönöm a türelmét is. Ezt a napirendi pontot bezárom.

Egyebek

Egyebekben egy rövid tájékoztatást szeretnék adni pusztán csak arról, hogy mához két hétre, szintén „B” héten, kedden délelőtt tartjuk a bizottsági ülésünket. Van-e egyéb hozzászólás, felvetés? *(Jelzésre:)* Képviselő Úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Egy gyors mondat, köszönöm. Szeretném javasolni, bár nem tudom, hogy a bizottság ülésére milyen állandó meghívási rend van, de több olyan téma lesz a félév során napirenden vagy legalábbis remélem - mert tavalyról elmaradt és egy-két olyat is, amit magam javasoltam -, amely kifejezetten a külhoni magyar jogvédelmet érinti. Felvidék kapcsán beszéltünk elnök úrral Tajnay Máriaék és mások, pl. Lomnici Zoltán meghallgatásáról.

Mindenképpen fontosnak tartanám, hogy Csóti György és munkatársai erről az ülésről tudjanak, és kapjanak meghívót, és ezeket a szálakat próbálgassuk minél szorosabbra varrni. Vagy egyébként általában egyébként felvetném azt, elnök úr, hosszabb távon, hogy gondoljuk meg, hogy nem szeretnénk-e egy kicsit kibővített bizottsági meghívólistát létrehozni úgy, hogy bizonyos témáink kapcsán kik azok a háttérintézmények, civil szervezetek, bárkik, akár a kormányzat szereplői, akiket tájékoztató jelleggel érdemes lenne a bizottsági ülésre meghívni kicsit hasonló módon, mint amilyen javaslatot én magam az előbb tettem Kalmár képviselő úr felé. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ehhez várjuk egyébként a képviselő úr javaslatát is, nyitottak vagyunk erre. Köszönöm. Ha más kérdés, hozzászólás nincs, akkor nagyon szépen köszönöm a munkájukat, a bizottsági ülést bezárom. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 3 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Bihariné Zsebők Erika és Barna Beáta